

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: прогнози та перспективи

31 липня – 13 серпня 2023

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ім. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: прогнози та перспективи 31 липня – 13 серпня 2023	Зміст
Інформаційно-реферативний бюлетень	Передмова.....3
Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Національна юридична бібліотека	Огляд ключових тем інформаційного поля.....5
	Реферовані матеріали.....14
	Список ЗМІ, за публікаціями яких здійснено моніторинг...49

Відповідальна за випуск
О. Пестрецова

Виконавці проєкту:
А. Берегельський, Т. Бідюк,
О. Каращук, С. Спіріна,
І. Соболева

Виходить двічі на місяць

Передрук – тільки з дозволу
редакції

З повнотекстовою версією
видання можна
ознайомитись на сайті
Центру досліджень соціальних
комунікацій nbuviar.gov.ua

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,
Київ, 2023

Передмова

Моніторинг публікацій іноземних ЗМІ, що стосуються української тематики, постійно знаходиться у центрі уваги фахівців Національної юридичної бібліотеки. Водночас формат випусків – залежно від геополітичного контексту, характеристик інформаційного поля, запитів замовників різняться.

Пропонований у цьому варіанті бюлетня формат передбачає відбір матеріалів, що містять прогностичні висновки щодо перебігу війни в Україні, варіантів її завершення та перспектив повоєнної відбудови. Відповідно до визначеної тематики відбір здійснюється для розкриття особливостей висвітлення у провідних світових виданнях питань

- відновлення українського суверенітету над окупованими територіями;
  - деокупації, зокрема, політичних та правових її аспектів;
  - перехідного правосуддя;
  - перспектив покарання за вчинення росіянами і вищим керівництвом Росії воєнних злочинів, зокрема, обговорення в світових ЗМІ питань порушення / дотримання міжнародного гуманітарного права, вчинення злочинів геноциду, екоциду та т.п.;
- перспективи заходів для відшкодування воєнних збитків і руйнувань через утримання російських активів чи отримання репарацій;
- прогнозів щодо повоєнного відновлення та правових, політичних та економічних аспектів бачення міжнародною спільнотою шляхів та особливостей його забезпечення;
- проблеми людського капіталу – від умов і особливостей прихистку українських біженців та функціонування діаспори в країнах перебування до демографічних перспектив для повоєнної України;
- євроатлантичних перспектив для України – правових та політичних аспектів.

Бюлетень виходить щодвотижні, за цим же принципом формується відбір та наповнення. Випуск включає огляд ключових тем, що домінували у інформаційному просторі, а також – реферовані статті, що публікувались протягом періоду моніторингу. Інформація про статті подається в перекладі українською мовою і супроводжується гіперпосиланням на сайт видання.

Новинні повідомлення, що не мають прогностичного/аналітичного характеру, не містять експертних оцінок до вибірки не включаються. Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу – редакційні та авторські статті, інтерв'ю, експертні оцінки, аналітичні коментарі, журналістські розслідування тощо. Відтак реферований масив не претендує на вичерпність, але може вважатися репрезентативним.

Перелік ЗМІ, за публікаціями яких здійснюється вибірка, сформовано, виходячи із представленості української тематики (за попередніми оцінками активності висвітлення українського питання). Перелік наведено в кінці випуску.

Бюлетень орієнтований на інформаційних фахівців, політологів, істориків, всіх зацікавлених у питаннях, пов'язаних із представленням України і української тематики у глобальному інформаційному просторі.

Огляд ключових тем інформаційного поля (31 липня - 13 серпня 2023 р.)

Матеріал підготовлено:
Спіріною С., мнс, НЮБ НБУВ

Моніторинг іноЗМІ за період 31 липня – 13 серпня 2023 р. дозволив виявити аналітичні статті і матеріали, що стосуються оцінок і прогнозів в українському питанні, а також проаналізувати основні теми, в контексті яких іноземні ЗМІ писали про Україну в першій половині серпня.

Як в аналітичних, так і в інформаційних повідомленнях найбільше уваги за вказаний період іноЗМІ зосередили на темі **переговорів у Саудівській Аравії мирного плану по Україні**.

Інформаційні матеріали із акцентом на миротворчих ініціативах та загальних заявах розмістили ключові ЗМІ практично всіх країн, за якими здійснювався моніторинг.

Видання La Croix у статті [“Війна в Україні: Саудівська Аравія намагається зробити свій внесок”](#) наголошує на меті зустрічі: переконати країни «Глобального Півдня», починаючи з Індії та Бразилії, відмовитися від свого стратегічного нейтралітету щодо Росії з моменту вторгнення в Україну та підтримати українські ініціативи. Про це ж пише і болгарська Fakti.bg у статті [«Глобальна дипломатія! Київ шукає підтримки мирного плану Володимира Зеленського»](#). The Chronicle Herald детально зупиняється на українському баченні миру, що передбачає повне відновлення територіальної цілісності України та повне виведення російських військ, захист продовольчої та енергетичної безпеки, ядерну безпеку, звільнення всіх ув'язнених та інші моменти. Про це йдеться у публікації [“Україна сподівається на проведення мирного саміту цієї осені – Зеленський”](#).

Водночас видання Rzeczpospolita у статті [“«WSJ»: У Джидді Україна не наполягала на виведенні російських військ”](#) з посиланням на The Wall Street Journal пише, що під час мирного саміту в Саудівській Аравії Україна не відстоювала питання про виведення російських військ зі своєї території як невід'ємну умову для початку мирних переговорів.

Увагу західних ЗМІ очікувано утримувала позиція Китаю. The Guardian у публікації [«Китай «підтримує подальші мирні переговори щодо України» після саміту в Саудівській Аравії»](#) повідомляє про наслідки зустрічі у Джидді. Газета звертає увагу на повідомлення «джерела в ЄС», згідно якого Китай «брав активну участь і позитивно поставився до ідеї третьої зустрічі на такому рівні». Участь Китаю розглядається як великий дипломатичний прорив.

The Wall Street Journal у публікації [«За участі Китаю дискусії про мир в Україні просуваються на днюм»](#), тим не менш, зауважує, що переговори, організовані Саудівською Аравією без участі Росії, «скоротили розрив між Україною та великими країнами, що розвиваються, щодо справедливих умов для припинення війни».

На участь Китаю слід дивитися з обережною надією, оскільки без його підтримки серйозних мирних переговорів, ймовірно, не буде. Як, втім, і без Росії, яка не була запрошена і вже з обуренням відкинула кілька результатів конференції. І все ж рано чи пізно без залучення Росії до переговорів не обійдеться, відзначає Frankfurter Allgemeine Zeitung у публікації [«Вони говорять!»](#). Аналогічний стриманий оптимізм висловлює і The Chronicle Herald у статті [“Аналіз: гамбіт мирних переговорів Китаю в Україні показує зрушення в умовах жорстких реалій”](#), а також Die Welt у публікації [“Чому Саудівська Аравія може бути кращим посередником, ніж вважалося”](#).

Італійська La Repubblica у статті [“Блиск Джидди. Китай готовий до нових переговорів щодо України”](#) пише про результати саміту в Джидді (42 делегації, деякі з яких із країн, ближчих до Москви, ніж до Заходу) дивують. Це найцікавіше посередництво за останні місяці, і, можливо, була закладена перша цеглинка процесу, який нарешті приведе до миру в Україні. Українська позиція надто жорстка, країни світу, які не зближуються із Заходом, такі як БРІКС, надто далекі від неї. Але в Джидді, здається, вітер змінився. Відсутність Росії та присутність Китаю та інших країн БРІКС проклали шлях до чогось безпрецедентного. Вперше навіть країни, які ніколи не засуджували вторгнення, фактично визнали б принцип поваги до української територіальної цілісності як основу мирного процесу. Це прорив.

Китай має своє уявлення про мир, яке суперечить київському. Але той факт, що Сі Цзіньпін направив своїх дипломатів до Саудівської Аравії, свідчить про те, що його терпіння щодо Путіна починає вичерпуватися, відзначає Die Welt у публікації [“Тепер Китай втрачає терпець щодо Росії”](#).

Про позицію Росії щодо переговорів інформує Reuters ([«Росія каже, що спроба Заходу змусити Глобальний Південь підтримати Україну приречена»](#)); чеське видання Irozhlas ([“У Джидді \(Саудівська Аравія\) почалися переговори про мир в Україні. Це антиросійська коаліція, стверджує Росія”](#)); Rzeczpospolita ([“Марія Захарова вказала умову припинення війни між Росією та Україною”](#)); Irozhlas ([“Чеський дипломат після саудівського саміту: Мир неможливий, якщо ми не знаємо, як Росія поводитиметься в майбутньому”](#)). Тим часом CNN протиставляє російським китайські оцінки: [“Китай високо оцінює українські переговори в Саудівській Аравії, які, за словами Росії, були «приречені на провал»](#)”. Щоправда, запевнення китайських дипломатів щодо незмінності позиції Китаю цитувались не менш широко.

Загалом підсумковим із теми і найбільш узагальнюючим можемо вважати матеріал Atlantic Council [«Дипломатичний наступ України досяг важливих успіхів у Саудівській Аравії»](#). Переговори в Джидді були ініціативою, зосередженою на Україні, пише автор статті, щоб підготувати ґрунт для майбутніх мирних переговорів і наблизити ключових гравців до позиції Києва. Учасники принципово погодилися, що територіальна цілісність України має бути однією з основ будь-яких змістовних переговорів про вирішення конфлікту, що триває. Вони також підкреслили важливість дотримання Статуту Організації Об'єднаних Націй (ООН) і заснованого на правилах міжнародного порядку. Це вже можна вважати важливим досягненням. Зустріч у Джидді та наступні переговори мають потенціал стати важливим фронтом у поточному дипломатичному наступі України, паралельному з військовим, у поясненні головної мети її боротьби: справедливого миру та безпеки на противагу тривалій війні, вважає автор статті.

Супутною темою мирних переговорів у Джидді можна вважати аналітичні матеріали в іноЗМІ щодо **можливостей проведення переговорів між Україною та Росією**.

Президент Бразилії Луїс Інасіо Лула намагався сформувати групу нейтральних країн для початку мирних переговорів. Його критикували за вислови про те, що Україна та Росія несуть однакову відповідальність за війну, інформує The Chronicle Herald з посиланням на Reuters у статті [“Президент Бразилії Лула заявив, що ні Путін, ні Зеленський не готові до миру”](#).

На даний момент жодна зі сторін не має наміру припинити військові дії та почати мирні переговори. Якщо переговори про припинення вогню відбудуться в ситуації, коли російські війська залишаться в Україні, існує ризик того, що Росія буде готова до повторного вторгнення. З цієї причини домінуючим уявленням української сторони є те, що переговори про припинення вогню будуть безглуздими, якщо російських солдатів не буде викинуто за межі її кордонів, йдеться у публікації видання THE JAPAN TIME [«Місія нездійсненна: як змусити Київ і Москву поговорити»](#).

Режим Путіна готовий до миру лише на власних умовах, тому будь-які очікування домовленостей з російським лідером не тільки порожні, але й небезпечні. Таку думку німецького експерта, журналіста і публіциста Ріхарда Герцінгера цитує Lietuvos rytas у статті [«Він попередив про В. Путіна: це надзвичайно небезпечно»](#). Експерт вважає, що Німеччина та Захід в цілому недостатньо оцінюють той факт, що Росія прагне не лише завоювати Україну, а й вести геноцидну, тотальну війну на знищення. Ці люди безкомпромісні, нестримні, вони розуміють, що недосягнення поставлених цілей означатиме кінець самого режиму, йдеться у матеріалі.

Деякі критики стверджують, що Захід цинічно «воює до останнього українця», щоб ослабити Росію. Водночас ідея перемир'я для українців «не є

привабливою». Припинення вогню або замороження конфлікту, у той час як значна територія країни залишатиметься в руках Росії, на думку Києва, дасть Путіну перерву, щоб відновити свою армію та знову атакувати. Для того, щоб майстерний посередник зміг домогтися політичного врегулювання чи перемир'я, обставини на полі бою та політичні розрахунки у Києві та Москві мають докорінно змінитись. Щоб досягти такого стану, можуть знадобитися місяці, а може, й більше, відзначає видання The Guardian у статті [«Минуло майже 18 місяців з моменту вторгнення Росії в Україну, а мир, здається, не наближається»](#).

Водночас, розмови про безвихідь є недалекоглядними, наголошує Atlantic Council у матеріалі [«Повільний контрнаступ України є тривожним дзвіночком для Заходу»](#). За умови достатньої підтримки є всі підстави вважати, що Україна зможе досягти своєї мети деокупації країни, висновує видання.

Українська тема традиційно супроводжується конспірологією та більш або менш адекватними у своїй сенсаційності прогнозами і припущеннями: [«Ходять чутки про зустріч Зеленського та Путіна. Україна назвала умову, США з гарячим коментарем»](#) інформує видання Fakti.bg, відзначаючи як умову такої зустрічі виведення російських військ з окупованих українських територій. При цьому угорське видання HVG з посиланням на українського міністра закордонних справ Дмитра Кулебу пише, що президент Володимир Зеленський ніколи не сяде за один стіл із російським диктатором. «Путін не може бути партнером по переговорах, він скоїв занадто багато серйозних злочинів», заявив міністр в інтерв'ю Corriere della Sera, коментуючи пропозицію ОАЕ щодо зустрічі президентів України та Росії ([«Міністр закордонних справ України точно не буде вести прями переговори з Путіним»](#)).

Така позиція – наголошення злочинів як на рівні українських посадовців, так і активне обговорення у західних ЗМІ, свідчить про системність інформування з цієї проблеми. Відтак наступною темою, яку можемо констатувати у текстах з української тематики, є проблема **порушення прав українців на окупованих територіях**, що міжнародними інституціями визнано як акт геноциду.

Atlantic Council інформує про висновки нової міжнародної доповіді: російська кампанія геноциду в Україні посилюється, оскільки повномасштабне вторгнення в країну наближається до півторарічної позначки, пише Крістіна Хук у статті [«Новий звіт висвітлює докази ескалації російського геноциду в Україні»](#). [«Дослідження, проведене за підтримки США, показало, що українці змушені стати громадянами Росії»](#) інформує The Chronicle Herald. Дослідники Єльського університету заявили, що в рамках плану Москви встановити владу над українцями, мешканців Луганської, Донецької, Херсонської та Запорізької областей систематично і послідовно намагаються позбачити української

ідентичності. Серія указів, підписаних Путіним, зобов'язує українців отримувати російські паспорти, що є порушенням міжнародного гуманітарного права. Українці на окупованій території, які не бажають отримати російське громадянство, «піддаються погрозам, залякуванням, обмеженням гуманітарної допомоги та предметів першої необхідності, а також можливого затриманню чи депортації – усе це спрямовано на те, щоб змусити їх стати російськими громадянами», йдеться у звіті. Ці явища – пряме порушення Гаазької та Женевської конвенцій. Доповідь була опублікована в рамках програми Conflict Observatory за підтримки Державного департаменту США та проведена лабораторією гуманітарних досліджень Єльської школи громадського здоров'я.

Про це також інформує чеське видання Irozhlas у публікації [“Залякування, затримання та депортація. Українців з окупованих територій змушують приймати російське громадянство”](#). Порушення, описані у звіті, є класичними військовими злочинами в тому сенсі, що вони обмежують через цей процес здатність людей отримати доступ до критично важливих послуг і ресурсів, до яких Росія зобов'язана надати доступ усім людям, таких як охорона здоров'я та гуманітарні системи. Про це в середу CNN повідомив Натаніель Реймонд з лабораторії гуманітарних досліджень Єльського університету, відзначає CNN у статті [“Росія доклала значних зусиль, щоб змусити українців на окупованих Росією територіях прийняти російське громадянство”](#).

The Guardian у публікації [«Росія «систематично» змушує українців приймати громадянство»](#) посилається на ту ж доповідь дослідників Єльського університету, що включила хронологію все більш агресивних заходів тиску або примусу українців стати російськими громадянами, починаючи з травня 2014 року, коли Росія незаконно анексувала Крим. Тиск сягає до липня 2024 року, коли, згідно з новими російськими законами, жителі без російського громадянства вважатимуться «іноземцями» або «апатридами» і можуть утримуватися в слідчих ізоляторах та/або депортуватись до Росії.

Канадське видання The Chronicle Herald з посиланням на Reuters у статті [“Дослідження, проведене за підтримки США, показало, що українці змушені стати громадянами Росії”](#) зауважує, що відповідальність за такі дії лежить на Кремлі разом із Путіним, якому Міжнародний кримінальний суд висунув звинувачення у військових злочинах за депортацію українських дітей, та окупаційній владі. Це ж видання з посиланням на Reuters інформує про [“Тортури, сексуальне насильство, які часто застосовуються російськими військовими в Україні”](#). Команда мобільного правосуддя, створена міжнародною гуманітарною юридичною фірмою Global Rights Compliance, працювала з українськими прокурорами у справах про військові злочини в Херсонській області після того, як область повернули в листопаді після більш

ніж восьми місяців перебування під контролем Росії. Українська влада розглядає понад 97000 повідомлень про військові злочини та висунула обвинувачення проти 220 підозрюваних у національних судах. Виконавців високого рівня можуть судити в Міжнародному кримінальному суді у Гаазі, відзначає The Chronicle Herald. [“Росіяни масово створюють катівні”](#) на тимчасово окупованих територіях України, використовуючи цивільну інфраструктуру, повідомляє польське видання Wgospodarce.pl. На початку серпня група експертів «Мобільної команди правосуддя» зазначила, що майже половина українців, які перебувають у російських в'язницях Херсонської області, піддалися тортурам, у тому числі сексуальним. Газета The Independent під назвою «Українські звіти про тортури [«виходять далеко за межі російських військових»](#), [попереджає ООН»](#) подає статтю про те, що Росія проігнорувала термін для відповіді на лист ООН, який зобов'язує Москву розслідувати звинувачення у військових злочинах. Спеціальний доповідач ООН з питань катувань попередив, що заяви про вилучення мирних жителів України з їхніх домівок і знущання у тимчасових центрах ув'язнення виходять «далеко за рамки» дій російських солдатів-ізолює.

Супутною темою геноциду та злочинів проти українських громадян на окупованих територіях залишається **викрадення українських дітей**.

Посол Великої Британії в Україні Мелінда Сіммонс охарактеризувала ймовірне масове викрадення Росією дітей з України як навмисну стратегію розриву зв'язків між Україною та «наступним поколінням, яке захищатиме країну», інформує The Guardian у статті [««Викрадення дітей» – це російський план послаблення України»](#). За словами Сіммонс, діти, захоплені або утримані Росією, були «піддані надзвичайному, невпинному промиванню мізків», що «створює психологічний бар'єр між дітьми та їхніми батьками».

Газета Fakti.bg у публікації [«Росія продовжує кампанію з викрадення українських дітей»](#) пише про те, що з лютого 2022 року Росія виселила із захоплених українських територій близько 4,8 млн місцевих жителів, 700 тисяч з яких – діти. Видання подає позицію української сторони із посиланням на розглянуте вище дослідження Єльського університету, в якому наводяться факти про те, як російська влада займається "перевихованням українських дітей і нав'язуванням їм проросійських настроїв".

Російське опозиційне видання «Верстка» припустило, що Слідчий комітет Росії та його голова Олександр Бастрикін безпосередньо причетні до примусової депортації українських дітей до РФ та їх примусового залучення до програм підготовки російських військових. Про це йдеться в щоденному аналізі ситуації на фронті Інституту вивчення війни (ISW), інформує Fakti.bg у публікації [«ISW: Росія використовує викрадених українців як яничар»](#).

Reuters виявив, що кремлівський чиновник Олексій Петров, причетний до незаконної депортації українських дітей до Росії, у підлітковому віці був пов'язаний з білими расистськими та неонацистськими рухами. У рішенні Європейського Союзу від 16 грудня 2022 року про застосування санкцій до Петрова говориться, що він «причетний до незаконного перевезення українських дітей до Росії та їх усиновлення російськими родинами», інформує The Chronicle Herald у статті [“Ексклюзив – помічника Кремля, який возить українських дітей до Росії, в мережі пов'язують з неонацизмом”](#).

Наслідки виходу Росії з зернової угоди можна вважати наступною темою, яка заслуговувала на увагу іноЗМІ. Розірвана після виходу Росії чорноморська "зернова угода" розглядається з точки зору наслідків для сільськогосподарської галузі України та глобальної продовольчої безпеки. "Закриття "зернового коридору" завдало значного удару по експортних можливостях України, що матиме наслідки на кількох рівнях: скоротить надходження до бюджету, спричинить значні втрати для українських фермерів, поставить під сумнів перспективи реалізації наступного врожаю та доцільність засіву великих територій", цитує директора українського Фонду громадської дипломатії Антона Найчука китайська Женьминь жибао у статті [«Україна вивчає способи зберегти експорт продовольства після провалу зернової угоди»](#).

Агенція Bloomberg у статті [«Резюме України: Блінкен цитує російський «напад» на продовольчу систему»](#) відзначає: держсекретар США Ентоні Блінкен використав сесію Організації Об'єднаних Націй щодо глобальної продовольчої безпеки, щоб вдарити по Росії за те, що вона перервала потік продовольства через її війну проти України та її вихід із міжнародної зернової угоди. «Кожен член цієї ради, кожен член Організації Об'єднаних Націй повинен сказати Москві: «Досить». Досить використовувати Чорне море як шантаж. Досить ставитися до вразливих людей у світі як до важеля», — сказав Ентоні Блінкен.

Держсекретар США та Європейська рада охарактеризували вихід Росії з Ініціативи як «перетворення продовольства на зброю». Раніше Росію звинувачували у використанні голоду як зброї після її повномасштабного вторгнення в Україну, зокрема під час облоги Маріуполя. Однак вихід Росії з Ініціативи поширює наслідки її тактики голодування за межі України. Вкрай важливо, щоб російські чиновники понесли відповідальність за голод і страждання, які спричинив вихід з Ініціативи, йдеться у статті [«Чи вчинила Росія військовий злочин, відмовившись від зернової угоди з Україною?»](#) американського видання Atlantic Council.

Міністр закордонних та європейських справ Хорватії час свого візиту до України повідомив, що хорватські порти «доступні для експорту українського зерна, і так буде й надалі», інформує болгарське видання Fakti.bg у статті [«Загреб – Київ: хорватські порти у вашому розпорядженні»](#). Про це ж інформують The Chronicle Herald ([«Україна та Хорватія домовилися про використання хорватських портів для експорту зерна»](#)); Reuters ([«Румунія має на меті удвічі збільшити потужності транзиту українського зерна - міністр»](#)); угорське видання HVG ([«Українське зерно може потрапити на світовий ринок із хорватських портів»](#)) та [«Великі держави шукають нові шляхи для експорту українського зерна через російське ембарго»](#)).

Оскільки Росія блокує східні порти України, альтернативний шлях на захід можливий, але стикається з серйозними проблемами, інформує The Guardian у публікації [«Перетворення їжі на зброю: як Росія вдалася до однієї з найдавніших форм війни»](#). ЄС оголосив про «смуги солідарності» – сухопутні залізничні, автомобільні та внутрішні водні шляхи, якими Україна може експортувати продовольство. Обговорюється створення «зелених коридорів», які дозволять транспортувати український експорт без митного, санітарного чи ветеринарного контролю до прибуття в порт призначення, але вони ще мають бути узгоджені, відзначає The Guardian. Про підтримку України країнами ЄС йдеться у статті [«Великі держави шукають нові шляхи для експорту українського зерна через російське ембарго»](#).

Між тим, [«Через повільну реакцію ЄС розвиток маршруту експорту українського зерна через Клайпеду гальмується»](#), відзначає Lietuvos rytas, посилаючись на слова міністра закордонних справ Литви Габріелюса Ландсбергиса. Створення альтернативного маршруту перевезення українського зерна через Польщу до Клайпеди іноді йде повільніше, ніж очікувалося, або навіть буксує через літні канікули – деякі інститути ЄС повільніше реагують на пропозиції, деякі ключові особи не працюють. За словами Ландсбергиса, саме від цих інституцій, як-от Єврокомісія, залежить, чи зможе мільйон тонн зерна проїхати з України до Клайпеди через Польщу практично без зупинок. Крім того, вважає Ландсбергис, поява такого маршруту не лише тісніше з'єднає Литву та Україну, а й відкриє нові торговельні шляхи до країн Кавказу та Середньої Азії. Президент Литви Гітанас Науседа каже, що прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький позитивно оцінює ідею перенести перевірку українського зерна з польсько-українського кордону до портів Балтійського моря. Крім того, [«Румунія має на меті удвічі збільшити потужності транзиту українського зерна - міністр»](#), повідомляє Reuters.

The Chronicle Herald у публікації [«Україна прагне збільшити експорт за допомогою нової схеми поблизу гирла Дунаю»](#) інформує, що Україна почала

роботу над альтернативними можливостями експорту свого врожаю зернових, організувавши перевалку біля гирла річки Дунай.

[«Військово-морські сили України прагнуть знову відкрити чорноморські порти, закриті на місяць»](#), інформує агенція Bloomberg, відзначаючи, що Україна проклала тимчасові чорноморські маршрути для кораблів, які бажають плавати у водах, яким загрожує Росія. Ініціатива буде зосереджена на дозволі кораблям виходити з трьох глибоководних українських портів, йдеться у повідомленні ВМС у Facebook. Чорноморськ, Одеса та Південний були фактично заблоковані після того, як минулого місяця Росія вийшла з зернової угоди.

Серед інших тем, про які йшлося у ЗМІ іноземних країн, були **проблеми корупції в Україні та боротьба, яку веде українська влада для подолання цього явища**, що стримує процес наближення України до НАТО та ЄС. Про що інформує низка видань: статті американського агентства Bloomberg [«Зеленський звільнив вищих призовників у боротьбі з корупцією»](#) і [«Зеленський звільнив вищих призовників у боротьбі з корупцією»](#), The Chronicle Herald з посиланням на Reuters, у статтях [“Зеленський обіцяє більше працювати над боротьбою з хабарництвом, цілей не називає”](#) та [“Україна звільняє начальників армійських військових у рамках антикорупційної перебудови”](#); німецьке видання Die Welt у статтях [“Як корупція роз’їдає суспільство”](#), [“Ці звинувачення ставлять під загрозу все, за що стоїть нова Україна Зеленського”](#), [“Таким чином Україна хоче наблизитися до членства в ЄС”](#); французьких видань Le Monde [«Володимир Зеленський звільняє всіх відповідальних за вербування військових в Україні»](#) та La Croix у статті [“Війна в Україні: зачистка Києва для викорінення корупції в армії”](#).

Іноземні видання також інформували **про процес надання зброї Україні**, аналізували вплив майбутніх виборів президента США на кількість і якість постачання зброї для українських військових та як поставки зброї впливають на контрнаступ. Серед них американські видання The Wall Street Journal із матеріалом [«Байден шукає мільярди фінансування нової України»](#), Atlantic Council у статті [«Затримки F-16 залишають Україну під впливом смертоносної російської переваги в повітрі»](#), CNN [“Чому загальмований український наступ може стати величезною політичною проблемою для Зеленського в США”](#) та [“Білий дім применшує опитування CNN, яке показало, що більшість американців виступають проти збільшення допомоги США Україні”](#); Reuters у статтях [«Україна отримає від Німеччини додаткові системи ППО Patriot»](#) та [«США виділять Україні нову безпекову допомогу на 200 мільйонів доларів»](#); німецьке видання Deutsche Welle у статтях [«Подольск: Ракети Taurus мають](#)

["вирішальне значення" для ЗСУ»](#) та [«Депутат бундестагу: Taurus допоможе Україні повернути Крим»](#); французьке видання Le Monde [«Війна в Україні: міністр фінансів Німеччини виступає за поставки ракет великої дальності»](#).

Анотації окремих аналітичних матеріалів, опублікованих у зарубіжних ЗМІ, подаємо далі

Реферовані матеріали

Польща

Економічні втрати, біженці, людський капітал, повернення громадян

Rzeczpospolita у статті [“Українці в еміграції. Економіка втрачає статки”](#) зазначає про те, що економіка України втрачає близько 2 мільярдів доларів щомісяця, оскільки мільйони українців стають біженцями і змушені жити та працювати за кордоном.

***

Польща, вступ до НАТО, опитування

У публікації [“Опитування: Україна в НАТО? Поляки: Не зараз”](#) видання Rzeczpospolita йдеться про те, що поляки скептично ставляться до пропозиції щодо вступу України до Північноатлантичного альянсу зараз. Серед опозиційних виборців є багато тих, хто вважає, що Україну ще не варто приймати до НАТО. Опитування IBRiS на замовлення «Rzeczpospolita» показує, що майже половина респондентів (47,7 відсотка) не згодні з тим, що Україна може стати членом НАТО вже зараз, а 40 відсотків поляків дотримуються протилежної думки, 12,3 відсотка поляків не мають думки з цього приводу.

***

Польща, деокупація, відбудова Маріуполя, меморандум

Видання Rzeczpospolita у статті [“Польські міста долучаються до відбудови Маріуполя”](#) інформує, що польські міста долучилися до планування відновлення Маріуполя, сприяючи пришвидшенню процесу відновлення одразу після деокупації. Керівництво Союзу польських метрополій, який об'єднує 12 найбільших міст Польщі, та мер Маріуполя Вадим Бойченко підписали меморандум про наміри реконструкції, розроблений спільно з командою Mariupol Reborn під час дводенного семінару. Чотири концепції розвитку міста орієнтовані на бажання маріупольців. Крім створення сучасного європейського

міста біля моря, вони дають відповіді на питання про майбутнє металургійного комбінату «Азовсталь», організацію меморіальних місць та позбавлення міста від радянського минулого.

***

Повоєнна Україна, відбудова, Естонія

У публікації [“Такою має бути Україна після війни. Ось результати конкурсу на "типовий український дім”](#) видання Rzeczpospolita йдеться про результати конкурсу на проєкт типового будинку для повоєнної України. Пропозиція естонських архітекторів зі студії DAGOpen перемогла на міжнародному конкурсі. Руйнування українських міст і сіл внаслідок російської агресії є величезними. Після війни їх доведеться відбудувувати. Що побудують замість зруйнованих будинків? Українці влаштували міжнародний конкурс на проєкт «стандартної української домівки». За припущеннями, після початку реконструкції такі будинки масово виростуть в українських містах і селах.

***

Польські компанії, відновлення України, Єврокомісія

Видання Rzeczpospolita у статті [“Ядвіга Емілевич: Польські компанії зарекомендують себе в будівництві та транспорті в Україні”](#) цитує урядову уповноважену у справах польсько-українського співробітництва розвитку Ядвігу Емілевич, яка метою на найближчі місяці визначила збільшення кількості польських компаній в Україні. Зараз їх близько 650, але хочеться досягти 3000. У статті також розглядається, як Єврокомісія зараз дивиться на відновлення України та як триває робота над спецпроцедурами.

***

Воєнні злочини, МКС, арешт Путіна, права людини

У публікації [“Росіяни в Україні широко застосовували тортури та сексуальне насильство”](#) видання Rzeczpospolita йдеться про висновки міжнародних експертів щодо умов утримання українських в'язнів на окупованому Росією Півдні України. Мобільна команда правосуддя, сформована міжнародною гуманітарною юридичною фірмою Global Rights Compliance, працює з українськими прокурорами у справах про військові злочини в Херсонській області з моменту її захоплення минулого листопада. Територія була під контролем Росії більше восьми місяців. Українська влада розслідує понад 97 тисяч повідомлень про військові злочини та висунули звинувачення проти 220 підозрюваних у національних судах.

***

США, президентські вибори, підтримка України, переговори, затягування війни

У публікації [“Путін чекає Трампа. Росія може не змінити підхід до України до виборів у США”](#) видання Rzeczpospolita йдеться про стурбованість тим, що «Путін включає президентські вибори в США 2024 року в свої плани щодо України». У Кремлі сподіваються, що можлива поразка президента Джо Байдена наступного року спонукатиме США зменшити підтримку України та покращить позицію Росії на переговорах. Сполучені Штати поки не мають чіткої інформації про мислення Путіна та про те, чи він навмисно затягує війну в надії на перемогу Дональда Трампа чи республіканців. Президентські вибори в США наступного року залишаються ключовим фактором, який, на думку високопосадовців Західної національної безпеки, розвідки та дипломатії, вплине на рішення Путіна в Україні, ще більше зменшуючи ймовірність вирішення війни до кінця наступного року.

***

Розширення коаліції, Саудівська Аравія, переговори, мирний план Зеленського, участь Китаю

Видання Wgospodarce.pl у статті [“Україна хоче розширити коаліцію, яка підтримує її бачення миру”](#) пише про намагання України розширити коаліцію країн, які підтримують її бачення миру, звернувшись до країн т.зв. Global South.

Ні зустріч у Саудівській Аравії, ні запланований на осінь мирний саміт не передбачають участі Росії. Однією з головних цілей цього раунду переговорів буде нарешті встановити спільне розуміння того, про що йдеться в 10 пунктах мирного плану президента України Володимира Зеленського. Представники влади західних країн побоюються, що ініціатива з 10 пунктів матиме обмежений вплив на Росію без участі Китаю.

***

Президентські вибори в США, підтримка України, затяжна війна, припинення війни, ескалація

Видання Rzeczpospolita опублікувало статтю [“Марек Ціхоцькі: Замість того, щоб боятися бути покинутими США, ми повинні скористатися можливістю”](#). Зважаючи на настрої в основних європейських країнах, перед Польщею відкриваються можливості значно посилити свої позиції. Після майже півторарічної війни в Україні, на жаль, ми вже чітко бачимо зміну суспільних настроїв у Сполучених Штатах перед лицем ключового для всієї Центрально-Східної Європи конфлікту. Паралельно з наближенням року президентських виборів американська підтримка України з боку уряду у Вашингтоні також змінюється. Тоді як на початку війни переважна більшість (62%) американців підтримали допомогу технікою та фінансову, зараз пропорції змінилися – 51%

вважають, що Америка зробила достатньо для Києва, а 48 – що повинна зробити більше. Принаймні про це свідчить дослідження, проведене на замовлення CNN у липні. Затяжна війна, втота від теми і, насамперед, зростання важливості внутрішньої політики перед майбутніми президентськими виборами роблять своє. Саме з цих причин, незалежно від ситуації на полі бою, Кремль навряд чи буде зацікавлений у домовленості про припинення війни найближчими місяцями. З іншого боку, буде зростати готовність до різних форм ескалації. Час тут грає на користь росіян.

***

Польща, Саудівська Аравія, суверенітет України, мирний план, територіальні поступки, принципи міжнародного права

Видання Wgospodarce.pl у статті [“«Мир за землі»? Міністр закордонних справ: Це не наша земля”](#) зазначає про те, що Польща не може погодитися на «мир за землю», тому що, по-перше, це не польська земля, і, визнаючи суверенітет України, право України на самооборону, Польща повністю залишає це питання на рішення української влади. Про це заявив Збігнєв Рау, глава МЗС, у середу в ефірі Radio Wnet. Глава МЗС наголосив, що важко уявити мир, заснований на принципах, відмінних від принципів міжнародного права, тобто принципів, які підтверджують право кожної держави на незалежність, суверенітет і територіальну цілісність.

***

Польща, експорт, потреби України, відбудова України

У публікації [“Польща є другим за величиною постачальником товарів в Україну”](#) видання Wgospodarce.pl йдеться про те, що Польща стала другим за величиною постачальником в Україну після Китаю у 2022 році. Вартість польського експорту в Україну в січні-травні 2023 року була на 52% вищою порівняно з тим самим періодом 2022 року, йдеться у тижневику Польського економічного інституту (PIE). PIE, посилаючись на дані Головного статистичного управління, вказало, що польський експорт в Україну перевищив 10 мільярдів доларів у 2022 році, що означає зростання на 37%. Польський економічний інститут додав, що структура основних товарних груп свідчить про те, що польський експорт значною мірою обслуговує потреби України воєнного часу. За даними PIE, польський експорт також підтримує відбудову України та повсякденне життя її мешканців. Серед товарів, продажі яких на українському ринку стрімко зросли, перевищивши 20 млн доларів США.

***

Воєнні злочини, права людини, мобільної команди правосуддя, окуповані території

Видання Wgospodarce.pl у статті [“Росіяни масово створюють катівні”](#) про злочини росіян на окупованих територіях. На початку серпня група експертів «Мобільної команди правосуддя» зазначила, що майже половина українців, які перебувають у російських в'язницях Херсонської області, піддалися тортурам, у тому числі сексуальному.

***

Відновлення миру в Європі, саміт НАТО, допомога Україні, майбутнє України в НАТО

У публікації [“Президент: Росію треба зупинити в Україні зараз”](#) видання Wgospodarce.pl наводить думку президента Анджея Дуди про необхідність зупинити Росію, «щоб потім американським солдатам не довелося проливати кров для відновлення миру в Європі, як під час обох світових війн». Президент також заявив, що тисне на Білий дім, щоб запросити Україну до НАТО на саміті наступного року у Вашингтоні. Президент заявив, що не боїться перемоги республіканців на виборах 2024 року, оскільки безсумнівно, США чудово розуміють загрозу, яку представляє російський імперіалізм.

Німеччина

Контрнаступ, втрати, заморожений конфлікт

Видання Die Welt у статті [“Взимку Захід тиснутиме на Україну з метою припинення вогню”](#) відсилаючи до «невеликих завоювань та величезних втрат» українського контрнаступу, робить висновок про нездатність «дати відсіч російському агресору» і розглядає це як свідчення того, що «цей конфлікт буде заморожено».

***

Мирний саміт, Саудівська Аравія, Китай

Газета «Frankfurter Allgemeine Zeitung» у публікації [«Вони говорять!»](#) пише про «позитивні сигнали, хоча й дуже обережні» із конференції у Джидді. Зростає зацікавленість у припиненні загарбницької війни Росії проти України. Це, мабуть, найважливіший сигнал, пише видання. Як і очікувалося, переговори завершилися без підсумкової декларації. Але. Вони відбулися. І не тільки між західними країнами та Україною, а й з державами, які ще однозначно не засудили загарбницьку війну Росії. Можливо, Путін сам сприяв такому розвитку подій, розірвавши зернову угоду. За словами європейських дипломатів, у Джидді була досягнута згода щодо центральних моментів мирного рішення – таких як територіальна цілісність України.

***

Соціологія, результат війни, ФРН

У публікації [«Лише кожен сьомий вірить у перемогу Росії»](#) видання Bild йдеться про зміну суспільних настроїв у Німеччині – тут падає віра в перемогу Росії: лише кожен сьомий (14%) все ще очікує, що армія Путіна розгромить Україну. З іншого боку, все більше німців вірять, що захисники переможуть: 26% (на 6 пунктів більше, ніж у лютому) переконані, що Україна перемає російських нападників. Це результат ексклюзивного опитування INSA для BILD.

***

Загроза для країн ЄС і НАТО

У публікації [«Не можна недооцінювати Путіна!»](#) видання Bild висновує, що «якщо Путін говорить як розпалювач війни і озброює як розпалювач війни, нам не варто сподіватися на мир». Хоча в Україні Росія зазнала серйозних поразок, видання пише про «очевидні ознаки» того, що війна продовжуватиметься: Путін хоче закликати мільйони росіян до зброї, а його збройові заводи працюють день і ніч. Пропаганда закликає до війни проти НАТО.

***

Загроза для країн ЄС, нова хвиля мобілізації у РФ

У публікації [«Німецький уряд боїться армійського плану Путіна»](#) видання Bild йдеться про нову хвилю мобілізації Кремля. На думку експертів федерального уряду, війна буде довгою, зважаючи на значні російські резерви, принаймні за кількістю солдатів.

***

Міжнародне право, удари по РФ

Газета Deutsche Welle у статті під назвою [«Чому Україні дозволено атакувати цілі на території РФ»](#) апелює до міжнародного права, згідно якого держава, яка зазнала нападу, має право на захист, включаючи удари по території агресора. DW проаналізувала, яку зброю Україна може застосовувати і до чого це може призвести. У той час як російська армія продовжує масовані і безперервні атаки на цивільні об'єкти в Україні за допомогою ракет і безпілотників, у Німеччині йде дискусія про те, чи може Україна завдавати ударів по об'єктах на території Росії. І яким чином? Приводом для цього стала заява президента України Володимира Зеленського про те, що війна поступово повертається до Росії. За словами українського лідера, удари по військових

об'єктах та символічних центрах Росії є "неминучим, природним та абсолютно справедливим процесом".

***

Відновлення

Газета Deutsche Welle у статті під назвою [«Війна та відродження: як відновлюють села на Херсонщині»](#) інформує про реконструкцію майже знищеного війною Посад-Покровського. Кореспондент DW чотири місяці спостерігав за відновленням колись фронтового села та його сусідів.

***

Експорт зерна

Газета Deutsche Welle подає статтю під назвою [«Польща просить ЄС 1 млрд євро для експорту зерна з України»](#). Автор повідомляє, що Варшава надала Єврокомісії розрахунки інвестицій, які необхідні для збільшення експорту зерна та іншої сільгосппродукції з України через Польщу. Як повідомляє польське інформагентство PAP, яке ознайомилося з відповідними документами, 500 млн необхідні для розширення прикордонних терміналів для великовантажного транспорту, а також для покращення залізничної інфраструктури на польсько-українському кордоні. Друга половина суми має піти на модернізацію залізничних прикордонних переходів між Польщею та Україною, будівництво терміналів для вантажних автомобілів та створення інфраструктури управління вантажним рухом на кордоні.

***

Військовий вплив України, дезінформація, кібератаки

Видання Die Welt у статті [“Загроза набула іншого виміру”](#) зазначає про те, що після арешту підозрюваного в шпигунстві в Управлінні закупівель. Бундесверу Міністр внутрішніх справ Ненсі Фезер наголосила на загостренні ситуації з безпекою в Німеччині внаслідок війни в Україні. Російська загарбницька війна проти України також змінила ситуацію з безпекою в Німеччині.

***

Китай, Росія, Саудівська Аравія, мирний саміт

У публікації [“Тепер Китай втрачає терпець щодо Росії”](#) видання Die Welt йдеться про те, що на початку війни Китай «пообіцяв Путіну дружбу без кордонів і з радістю прийняв російську нафту». Але зараз наближається переломний момент. Дипломати Пекіна брали "активну" участь у мирному саміті в Саудівській Аравії, який відбувся без Росії. Причиною такого спалаху гніву російських посадовців могла стати плеяда учасників саміту в Джидді.

Окрім західних дипломатів, учасники також прибули з країн БРІКС, зокрема з Китаю. Колись лояльний союзник у Пекіні зараз працює з великою майстерністю, щоб представити себе як силу миру. Це за рахунок відносин із Москвою. Це правда, що Китай має своє уявлення про мир, яке суперечить київському. Але той факт, що Сі Цзіньпін направив своїх дипломатів до Саудівської Аравії, свідчить про те, що його терпіння щодо Володимира Путіна починає вичерпуватися.

***

Україна–ЄС, корупція, антикорупційні показники

Видання Die Welt у серії статей ([“Як корупція роз’їдає суспільство”](#); [“Таким чином Україна хоче наблизитися до членства в ЄС”](#)) пише про антикорупційні показники України для приєднання до ЄС. Матеріал закликає «викорінити культуру корупції». Коли корупція настільки глибоко вкорінена в системі, що її ніхто не ставить під сумнів, борці з корупцією говорять про неї як про культуру. Редактор зовнішньої політики Грегор Швінг дослідив, як Київ намагається взяти цю проблему під контроль.

***

Контрнаступ

У публікації [«Путіна недооцінили»](#) видання Bild аналізує ситуацію із українським контранступом. Зокрема, видання цитує думку історика Марка Галеотті, висловлену у британській газеті The Times. Це критика «оптимістів, які впевнено прогнозували швидку і легку перемогу України» і цим «не зробили Києву жодної послуги». У результаті очікування зросли до «нереалістичного рівня». Але це не означає, що контрнаступ провалився, оскільки територія була звільнена, а російські збройні сили сильно деградували, — пише експерт.

Великобританія

Викрадення дітей, права дітей

The Guardian у матеріалі [«Викрадення дітей» – це російський план послаблення України»](#) подає думку посла Великої Британії в Україні Мелінди Сіммонс, яка охарактеризувала ймовірне масове викрадення Росією дітей з України як навмисну стратегію розриву зв’язків між Україною та «наступним поколінням, яке захищатиме країну». Сіммонс заявила українському виданню новин ArmyInform, що передбачувані викрадення були частиною його «гібридного вторгнення» в країну. За словами Сіммонс, діти, захоплені або утримані Росією, були «піддані надзвичайному, невпинному промиванню мізків», що «створює психологічний бар’єр між дітьми та їхніми батьками».

Росія нібито викрала тисячі дітей з українських державних закладів і керованих Росією «літніх таборів». Дітей також нібито викрадають після того, як вони осиротіли під час війни або коли їхні батьки були арештовані російською владою на окупованих територіях. У лютому звіт Єльського університету показав, що з початку війни діти віком від чотирьох місяців, які жили на окупованих територіях, були вивезені до 43 таборів по всій Росії, в тому числі в анексованому Криму та Сибіру, для «проросійської патріотичної та військової освіти».

***

Депортації, права людини

Видання The Guardian у публікації [«Росія «систематично» змушує українців приймати громадянство, йдеться у звіті США»](#) посилається на новий звіт Єльського університету, який фіксує, що українці, які проживають на окупованій Росією території, змушені прийняти російське громадянство або зазнають помсти, включаючи можливу депортацію або затримання. Дослідники виявили, що жителі Луганської, Донецької, Херсонської та Запорізької областей стали жертвами систематичних спроб позбавити їх української ідентичності. Українці, які не бажають отримати російське громадянство, «піддаються погрозам, залякуванням, обмеженням гуманітарної допомоги та предметів першої необхідності, а також можливому затриманню чи депортації з метою змусити їх стати російськими громадянами», йдеться у звіті. Дії Росії були «класичними військовими злочинами в тому сенсі, що вони обмежують або позбавляють через цей процес здатність людей отримати доступ до критично важливих послуг і ресурсів, доступ до яких Росія зобов'язана надати усім людям, зокрема, таких як охорона здоров'я та гуманітарні системи», – сказав CNN Натаніель Реймонд, виконавчий директор Єльської школи громадського здоров'я. Президент Росії Володимир Путін підписав низку указів, які зобов'язують українців отримувати російські паспорти в порушення міжнародного гуманітарного права, йдеться у повідомленні. Доповідь включала хронологію все більш агресивних заходів тиску або примусу українців стати російськими громадянами, починаючи з травня 2014 року, коли Росія незаконно анексувала Крим. Графік триває до липня 2024 року, коли, згідно з новими російськими законами, жителі без російського громадянства вважатимуться «іноземцями» або «апатридами» і можуть утримуватися в слідчих ізоляторах та/або депортуватись до Росії.

***

Припинення війни, Росія, НАТО, перемир'я

Видання The Guardian у статті «[Минуло майже 18 місяців з моменту вторгнення Росії в Україну, а мир, здається, не наближається](#)» йдеться про те, що ініціативи, спрямовані на припинення війни, яку Росія розпочала, вторгнувшись в Україну, тривають місяцями. Оскільки війна наближається до позначки 18 місяців, такі зусилля зрозумілі. Частина України перетворилася на руїни. Витрати на реконструкцію обчислюються сотнями мільярдів доларів. Близько 11 мільйонів українців є або біженцями, або «внутрішньо переміщеними особами» – приблизно чверть населення країни. Понад 26 000 мирних жителів були вбиті або поранені (за деякими оцінками набагато більше), а втрати військових можуть бути в чотири рази більші. Кожен, хто побував у воєнній Україні, підтвердить, що жахливість руйнувань межує з незбагненим. Миротворці керуються іншими міркуваннями. Війна може перетворитися на зіткнення між Росією та НАТО, яке переросте на ядерну війну. Розпочати війни може бути легко, покінчити з ними диявольськи важко, незалежно від масштабу бійні та більших ризиків. Іноді їх можна завершити дипломатичним шляхом, оскільки принаймні одна з протидіючих сторін дійшла висновку, що перемога неможлива, що боротьба призведе лише до нових смертей і руйнувань, і що настав час для угоди, навіть такої, що передбачає болісні поступки. Але ні Україна, ні Росія не полишили надій на перемогу, обидві все ще вірять, що вони можуть перемогти. Мирне врегулювання також може відбуватися, коли одна армія розбиває свого противника або збирається це зробити. Однак в Україні все не так. Жодна сторона не має можливостей завдати нокаутційного удару, чи то захопивши великі шматки землі, чи то скалічивши військову машину іншої. Навіть якщо контрнаступ України, всупереч домінуючим оцінкам, дасть великий прорив, цього буде недостатньо для досягнення заявленої Києвом мети: повернення всіх територій, окупованих Росією з 2014 року. Лідерів також може підштовхнути до врегулювання розмах смертей і руйнувань. Тим не менш, історичні записи показують, що люди готові переносити жахливі поневіряння у воєнний час і продовжувати боротися, незважаючи ні на що. Деякі критики стверджують, що Захід цинічно «воює до останнього українця», щоб ослабити Росію. Визнаючи, що всеосяжне врегулювання зараз неможливе, деякі запропонували перемир'я. Для українців ця ідея не є привабливою. Як вони бачать, припинення вогню або замороження конфлікту, залишивши великі частини їхньої країни в руках Росії, можливо, назавжди, дасть Путіну перерву, щоб відновити свою армію та знову атакувати. Усі війни колись закінчуються, і війна в Україні теж. Однак для того, щоб майстерний посередник зміг домогтися політичного врегулювання, навіть перемир'я, обставини на полі бою та політичні розрахунки у Києві та Москві мають докорінно змінитись. На жаль,

ми далекі від цього. Щоб досягти такого стану, можуть знадобитися місяці, а може, й більше.

***

Інвестиції, оборонна промисловість

Reuters під назвою [«Після війни в Україні ВАЕ відчуває меншу відразу ESG до оборонних запасів»](#) наводить повідомлення про те, що Генеральний директор ВАЕ Systems (BAES.L) Чарльз Вудберн заявив у середу, що війна в Україні зробила інвесторів, орієнтованих на етичні принципи, більш відкритими для оборонних компаній, таких як найбільший британський військовий підрядник. Деякі європейські інвестори, які віддавали перевагу акціям компаній із сильними екологічними, соціальними та управлінськими профілями (ESG), уникали цього сектора до вторгнення Росії у 2022 році. Винищувачі, ракети та танки вважалися нежиттєздатними інвестиціями, але цей підхід дещо змінився після початку війни на європейській землі, сказав Вудберн.

Воєнні злочини, ООН

Газета The Independent під назвою [«Українські звіти про тортури виходять далеко за межі російських військових», попереджає ООН»](#) подає статтю про те, що Росія проігнорувала термін для відповіді на лист ООН, який зобов'язує Москву розслідувати звинувачення у військових злочинах. Спеціальний доповідач ООН з питань катувань попередив, що заяви про вилучення мирних жителів України з їхніх домівок і знущання у тимчасових центрах ув'язнення виходять «далеко за рамки» дій російських солдатів-ізолювальників. Доктор Еліс Джил Едвардс написала російській владі, де детально описує отримані нею звіти про жахливі та широкомасштабні порушення прав людини московськими військами в Україні після вторгнення Володимира Путіна, включаючи ураження електричним струмом, імітаційні страти та погрози каліченням геніталій.

***

Продовольча війна, перетворення їжі на зброю, голод, ЄС, порт Констанца

Видання The Guardian у публікації [«Перетворення їжі на зброю: як Росія вдалася до однієї з найдавніших форм війни»](#) повідомляє про те, що оскільки Росія блокує східні порти України, альтернативний шлях на захід можливий, але стикається з серйозними проблемами. Після невдачі завоювати Україну звичайними засобами, Росія спробувала енергетичну війну, намагаючись перешкодити енергосистемі та заморозити націю, аби змусити до покори. Тепер вона розпочала продовольчу війну. Перетворивши їжу на зброю, Росія вдалася до однієї з найдавніших форм війни. У цьому випадку економіці України було

завдано ще більшої шкоди, а російський експорт отримав вищі ціни. Але загроза голоду існує за тисячі миль у найбідніших країнах, які можуть ще більше підштовхнути до голоду через вищі ціни та меншу кількість гуманітарних поставок. ЄС оголосив про «смуги солідарності» – сухопутні залізничні, автомобільні та внутрішні водні шляхи, якими Україна може експортувати продовольство, тоді як Хорватія запропонувала використовувати свій порт Рієка, а країни Балтії – власні порти. Однак наземні маршрути на захід складні та дорогі. Україна успадкувала від Радянського Союзу залізничні колії, які ширші за більшість залізничних колій у Європі, тому товари потрібно пересаджувати між поїздами на кордоні. Обговорюється створення «зелених коридорів», які дозволять транспортувати український експорт без митного, санітарного чи ветеринарного контролю до прибуття в порт призначення, але вони ще мають бути узгоджені. За словами Олександра Корольова, комерційного директора одеської складської компанії Transferry, єдиним, що мало економічний сенс, було використання портів річки Дунай в Україні, Ізмаїл і Рені, або в Румунії, Галац і Бреїла, де вантажі можна було завантажувати на баржі та кораблі. Потім судна проходять через три судноплавні канали дельти Дунаю або дві гілки Дунайсько-Чорноморського каналу далі на південь, щоб перейти на значно більші океанські вантажні судна в глибоководному румунському порту Констанца, здатні приймати вантажні судна 50 000 тонн. «Порт Констанца можна розширити досить швидко», – сказав європейський інвестор. «Є відкриті простори, і це безпечна робоча зона, і є потенціал для встановлення силосів і залізничних сполучень». Між ЄС і Бухарестом ведуться дискусії щодо розширення порту, але Констанца має проблеми з організованою злочинністю, сказав інвестор, описуючи процес розширення як «повільний і корумпований». Інші стверджують, що коли Росія розглядає їжу як зброю війни, Україна, Захід і голодне населення світу програють, якщо чекатимуть, поки ринок вирішить виниклу кризу.

США

Паспортизація, військові злочини, депортації, права дітей

CNN у статті [“Росія доклала значних зусиль, щоб змусити українців на окупованих Росією територіях прийняти російське громадянство”](#) інформує про доповідь Єльської лабораторії гуманітарних досліджень. У ній ідеться про систематичний тиск Росії, що застосовується для того, щоб змусити українців на окупованих Росією територіях приймати російське громадянство. У звіті Єльської лабораторії гуманітарних досліджень детально описується широка кампанія Кремля, спрямована на «оптимізацію подачі заявок на російський паспорт, з одночасними погрозами тим, хто відмовляється подати заявку, затриманням або депортацією», а також де-факто обмеження для тих, хто відмовляється приймати паспорти. Порухення, описані у звіті, є класичними військовими злочинами в тому сенсі, що вони обмежують через цей процес здатність людей отримати доступ до критично важливих послуг і ресурсів, до яких Росія зобов’язана надати доступ усім людям, таких як охорона здоров’я та гуманітарні системи. Про це CNN повідомив Натаніель Реймонд з лабораторії гуманітарних досліджень Єльського університету. Дослідники кажуть, що багато шляхів, описаних у звіті, можна простежити до російського федерального уряду, причому один зазначив, що Путін «очевидно глибоко втягнутий у це».

***

Генеральна прокуратура України, консультативна група “АСА”, порушеннях прав людини, тортури, доказова база, українська ідентичність

У публікації CNN [“Майже половину утримуваних у російських слідчих ізоляторах Херсона катували – правозахисний звіт”](#) висвітлено звіт командою Mobile Justice Team, яка є частиною Консультативної групи Atrocity Crimes Advisory Group (ACA), яка фінансується Великою Британією, ЄС і США, і створена міжнародною юридичною фірмою з прав людини та фундацією Global Rights Compliance для підтримки Генеральної прокуратури України. Представлено аналіз початкової групи з 320 випадків затримання в Херсоні в більш ніж 35 виявлених ізоляторах. У звіті згадуються задушення, застосування водних дошок, жорстоке побиття та погрози згвалтування як методи, які зазвичай використовували проти жертв російські охоронці в херсонських катівнях. Анна Микитенко, старший юрисконсульт і регіональний менеджер Global Global, каже, що ці моделі згвалтувань і тортур вказують на наміри Росії викоринити українську ідентичність. Росія неодноразово заперечувала звинувачення в тортурах і порушеннях прав людини в Україні, незважаючи на переконливі докази протилежного, досліджені, зібрані та поширені міжнародними правозахисними та новинними організаціями.

***

США, президентські вибори, підтримка України, переговори, затягування війни, опитування

У публікації CNN [“Американські та західні чиновники побоюються, що Путін навряд чи змінить курс в Україні до виборів 2024 року”](#) йдеться про стурбованість високопосадовців США та Європи впливом президентських виборів у США 2024 року на війну в Україні. Йдеться про сподівання Путіна, що програш президента Джо Байдена наступного року змусить США обмежити підтримку України та покращити позицію Росії на переговорах. Не виключено, що Путін цілеспрямовано затягує війну в надії на президентську перемогу Дональда Трампа чи Республіканської партії. Але вибори наступного року залишаються ключовим фактором, який, на думку високопоставлених представників національної безпеки, розвідки та дипломатичних органів Заходу, вплине на рішення Путіна в Україні, що робить ще меншою ймовірність розв’язання війни до кінця наступного року. Опитування CNN, проведене SSRS, показало, що більшість американців виступають проти надання Конгресом додаткового фінансування для підтримки України, оскільки громадськість розділилася щодо того, чи зробили США достатньо в конфлікті, чи ні.

***

Росія, Чорноморська зернова ініціатива, ООН, Туреччина, голод як зброя, воєнні злочини, МКС

Atlantic Council у статті [«Чи вчинила Росія військовий злочин, відмовившись від зернової угоди з Україною?»](#) розглядає вихід із Чорноморської зернової ініціативи Росії в контексті «перетворення продовольства на зброю». Раніше Росію звинувачували у використанні голоду як зброї після її повномасштабного вторгнення в Україну, зокрема під час облоги Маріуполя. Однак вихід Росії з Ініціативи поширює наслідки її тактики голодування за межі України. Вкрай важливо, щоб російські чиновники понесли відповідальність за голод і страждання, які спричинив вихід з Ініціативи. Але чи можуть дії російських офіційних осіб щодо виведення та забезпечення виведення становити воєнні злочини чи злочини проти людяності згідно з міжнародним кримінальним правом? Міжнародний кримінальний суд (МКС) має юрисдикцію щодо злочинів, скоєних «на будь-якій частині території України» з 21 листопада 2013 року. Дії російських офіційних осіб щодо недопущення експорту зерна з України відбуватимуться на українській території. МКС ухвалив, що стосовно деяких злочинів як дія, так і наслідок дії можуть бути частиною складу злочину: дій, які разом становлять злочин. Тому того факту, що частина відповідного злочину сталася в Україні, може бути

достатньою для дій МКС. Відповідно до Римського статуту МКС «навмисне використання голоду серед цивільного населення як метод ведення війни» є злочином, якщо він скоєний у контексті міжнародного збройного конфлікту. Дії російських чиновників потребують розслідування та значно детальнішого правового аналізу. Однак критично важливо розглядати вихід Росії з Ініціативи як те, що воно є – створення продовольчої зброї. Тривалий жах через російські звірства в Україні призвів до рідкісного, але бажаного поштовху до відповідальності. Тепер, коли спустошення досягає інших частин світу, також має бути справедливість для будь-яких жертв за межами України – включно з тими, хто постраждає від виходу Росії з Ініціативи.

***

Євроінтеграція, ЄС, Спільна сільськогосподарська політика ЄС (ССП)

Atlantic Council у публікації [«Сільськогосподарські перешкоди можуть ускладнити шлях України до членства в ЄС»](#) звертається до євроінтеграційних причин російської агресії. Вторгнення Росії у 2014 році стало прямою відповіддю на революцію Євромайдану в Україні, яка почалася, коли прокремлівський президент країни Віктор Янукович намагався відмовитися від попередніх зобов'язань щодо інтеграції в ЄС. Сьогоднішнє повномасштабне вторгнення йде ще далі і має на меті повністю покінчити з будь-якими європейськими прагненнями, знищивши українську державність і примусивши країну остаточно повернутися в орбіту Кремля. Українці відповіли на російську агресію поглибленням своєї відданості євроінтеграції. З 2014 року опитування зафіксували різке зростання підтримки європейського вибору України, незважаючи на жахи ескалації російського вторгнення. За цей період Україна досягла значного прогресу на шляху інтеграції до ЄС. Серед ключових віх – підписання Угоди про асоціацію та підтвердження минулого літа статусу України як офіційного кандидата на вступ до ЄС. У супровідній доповіді Європейська комісія виклала сім умов, які Україна має виконати до офіційного початку переговорів про членство. Ці сім умов є першою процедурною перешкодою для України на шляху до членства в ЄС. Переговори про вступ створюватимуть власні виклики. Однією з найскладніших перешкод, на які варто звернути увагу, є потенційна інтеграція України до широкомасштабної Спільної сільськогосподарської політики ЄС (ССП), однієї з найстаріших, найдорожчих і найважливіших політик Європейського Союзу. Включення України до ССП виявилось б складною, але неймовірно важливою справою. Вступ України до ССП потенційно дозволить країні безмитно експортувати свою пшеницю та іншу сільськогосподарську продукцію до Європейського Союзу, а також зробить український агробізнес правом на субсидії ССП.

Враховуючи серйозну середньо- та довгострокову потребу в західній допомозі для відновлення української сільськогосподарської інфраструктури, а також той факт, що Україна залишається одним із провідних світових експортерів кукурудзи, пшениці та зерна, розумно припустити, що Україна стане вагомим одержувачем коштів ССП. Останніми місяцями стало очевидним, що залишаються тріщини щодо європейської підтримки необмеженого доступу України до внутрішніх продовольчих ринків ЄС. Незважаючи на дедалі більше ознак сільськогосподарських перешкод на шляху до інтеграції України в ЄС, офіційні особи в Києві та Брюсселі прагнуть забезпечити прогрес. Щоб пришвидшити змістовний рух, деякі експерти запропонували багаторівневий процес, коли Україна інтегрується в окремі інституції ЄС, оскільки вона виконує певні вимоги, а не чекає великих політичних проривів.

***

Переговори, контрнаступ, Росія, Захід

Atlantic Council у статті [«Повільний контрнаступ України є тривожним дзвіночком для Заходу»](#) повідомляє про те, що останніми тижнями в деяких сегментах міжнародного інформаційного простору почав формуватися тривожний наратив. У зв'язку з мінімальним прогресом контрнаступу України, який розрекламували, низка коментаторів почали припускати, що настав час підштовхнути Україну до столу переговорів, а не затягувати нинішній глухий кут. Такі аргументи є небезпечно оманливими.

Заклики змусити Україну досягти якогось врегулювання шляхом переговорів однаково марні та відображають фундаментальне неправильне розуміння вторгнення Росії. Знову і знову Путін чітко показував свій намір знищити українську державність і стерти українську національну ідентичність. Після вісімнадцяти місяців опору, який супроводжувався жахливими втратами та неймовірними жертвами, усім серйозним спостерігачам повинно бути очевидно, що Україна не буде вести переговори щодо свого подальшого існування. Навпаки, українська влада неодноразово уточнювала свою прихильність до повного визволення країни. Вони подвоюють зусилля з розширення внутрішнього військового виробництва і будуть воювати ще багато років, якщо це буде необхідно. Жодне скорочення західної військової допомоги не змусить Україну торгувати землею за мир або приректи мільйони українців на жахи постійної російської окупації. Будь-яка спроба перевірити цю помилкову теорію лише продовжить війну і збільшить страждання українського народу, водночас підбадьоривши Кремль. Путіна надихають будь-які ознаки хитання у міжнародній підтримці України. Зараз він покладає надії на те, щоб

пережити Захід, і залишається переконаним, що демократичні союзники України з часом втратять інтерес до війни. Якщо буде доведено, що він правий, наслідки для міжнародної безпеки будуть катастрофічними; демократії в усьому світі опинилися б під загрозою агресії з боку авторитарних сусідів. Зрозуміле розчарування повільними темпами контрнаступу України, як і песимізм щодо перспектив рішучого прориву. Водночас розмови про безвихідь є недалекоглядними. За останні вісімнадцять місяців українські військові неодноразово демонстрували свою здатність до адаптації та інновацій. За умови достатньої підтримки є всі підстави вважати, що Україна зможе досягти своєї мети деокупації країни.

***

Саудівська Аравія, мирний план, переговори, Китай

Петро Тума у публікації Atlantic Council [«Дипломатичний наступ України досяг важливих успіхів у Саудівській Аравії»](#) пише про саміт у Джидді високопосадовців із понад сорока країн і міжнародних організацій для обговорення мирного плану. Всупереч їх характеристикам у деяких ЗМІ, це ще не мирні переговори. Швидше, переговори в Джидді були ініціативою, зосередженою на Україні, щоб підготувати ґрунт для майбутніх мирних переговорів і наблизити ключових гравців до позиції Києва, якщо не погодитися з усім цим. Два учасники після зустрічі в Джидді підтвердили повідомлення про те, що під час пленарного засідання не було досягнуто відчутних результатів. За їхніми словами, мирний план Зеленського з десяти пунктів детально не обговорювався, а виступи на пленарному засіданні були, як охарактеризував один із учасників, досить статичними та очікуваними презентаціями. Проте учасники принципово погодились, що територіальна цілісність України має бути однією з основ будь-яких змістовних переговорів про вирішення конфлікту, що триває. Вони також підкреслили важливість дотримання Статуту Організації Об'єднаних Націй (ООН) і заснованого на правилах міжнародного порядку. Це вже можна вважати важливим досягненням. За підсумками зустрічі в Джидді не було опубліковано підсумкового комюніке, за винятком загальної заяви, яку Саудівська Аравія оприлюднила наприкінці зустрічі, у якій були названі всі організації-учасники та підкреслено важливість продовження процесу консультацій. Країни-учасниці погодились, що цей формат повинен зібратися знову незабаром. Тим часом буде створено декілька робочих груп для обговорення ключових тем українського мирного плану, зокрема ядерної безпеки, відповідальності Росії, продовольчої безпеки та військовополонених. Декілька держав-учасниць уже запропонували досвід у сферах, які є

пріоритетними в українському мирному плані. Китай, як підтвердили європейські офіційні особи, з якими я спілкувався, також продемонстрував свою зацікавленість взяти участь у наступному раунді цих переговорів, публічно вихваляючи подію в Джидді. Зустріч у Джидді та наступні переговори мають потенціал стати важливим фронтом у поточному дипломатичному наступі України, паралельному з військовим, у поясненні головної мети її боротьби: справедливого миру та безпеки на противагу тривалій війні.

***

F-16, США, контрнаступ

Atlantic Council у статті [«Затримки F-16 залишають Україну під впливом смертоносної російської переваги в повітрі»](#) пише про перспективи у забезпеченні винищувачів F-16. Неважко зрозуміти, чому українці надають такого значення придбанню винищувачів F-16. Зараз українські ВПС спираються на парк реактивних літаків радянських часів, які значно поступаються новітнім винищувачам, які використовує Росія. Російська перевага в повітрі надзвичайно ускладнює для України проведення великих наступальних операцій. Це стало до болю очевидним протягом перших двох місяців літнього контрнаступу України, що триває. Як відзначають багато експертів, жоден західний військовий командир ніколи не намагатиметься здійснити такий наступ без попереднього встановлення контролю над небом над полем бою. F-16 широко визнані найкращим варіантом для України завдяки високим рівням технічних характеристик, готовності та сумісності з системами озброєння НАТО. Наразі є мало шансів на те, що Україна отримає свої перші F-16 до кінця 2023 року, тому винищувачі навряд чи відіграватимуть значущу роль у нинішньому контрнаступі України. Тим не менш, досягнення прогресу в досягненні результатів залишається важливим як для майбутніх бойових операцій, так і для того, щоб надіслати потужне повідомлення Москві про незмінну рішучість Заходу підтримувати Україну.

***

Геноцид, Росія, Конвенція ООН про геноцид

Нова міжнародна доповідь виявила докази того, що російська кампанія геноциду в Україні посилюється, оскільки повномасштабне вторгнення в країну наближається до півторарічної позначки, пише Крістіна Хук у статті [«Новий звіт висвітлює докази ескалації російського геноциду в Україні»](#), яку опублікував Atlantic Council. У травні 2022 року Інститут нових ліній і Центр прав людини Рауля Валленберга провели незалежне судове розслідування, яке визнало порушення Російською Федерацією заборони Конвенції ООН про

геноцид щодо прямого та публічного підбурювання до геноциду. Жахи геноцидного насильства іноді затьмарюють ключовий момент у аналізі кричучих дій Росії проти українців. Хоча Конвенція про геноцид забороняє саме насильство геноциду («вчинення геноциду»), вона також забороняє чотири інші пов'язані дії: змову з метою вчинення геноциду, спроби вчинення геноциду, співучасть у геноциді та пряме чи публічне підбурювання до геноциду (стаття III). Підбурювання російських державних діячів вже давно відповідає стандарту «прямо та публічно» і є злочином без терміну давності. Забігаючи наперед, можна сказати, що реакція міжнародної спільноти на ескалацію російського геноциду в Україні створить безліч політичних та правових прецедентів щодо запобігання злочинам.

***

Авіаудари, енергетична інфраструктура України, енергетична безпека

Atlantic Council у статті [«Наближається зима: чи готова енергомережа України до нових атак Росії?»](#) пише про те, що українські чиновники та експерти з енергетичного сектору не можуть передбачити, чи достатньо в країні досягнуто ремонту інфраструктури, зберігання газу та інших заходів для протидії загрозі нових авіаударів Росії на цивільну енергетичну інфраструктуру країни. Незважаючи на те, що Україна підготовлена краще, ніж минулого року, і має міжнародну підтримку, серія влучних російських ударів все ще потенційно може знову ввести країну в енергетичний хаос і спричинити гуманітарну кризу. Західні уряди та фінансові установи переважно, якщо не повністю, сплатили рахунки за ремонт енергетичного сектору України, але результати були неоднозначними. Незважаючи на думку про те, що кампанія бомбардувань минулої зими врешті-решт не досягла своїх цілей, багато хто очікує, що Росія відновить атаки на енергетичну інфраструктуру України, коли температура впаде, оскільки Москва прагне максимально зашкодити українському суспільству. Довгострокова перспектива є більш багатообіцяючою, оскільки Україна зробить низку кроків, які зрештою покращать загальну ситуацію з енергетичною безпекою. Міжнародні партнери України, безумовно, повинні бути готові запропонувати додаткову підтримку енергетичному сектору, коли ми досягнемо середньозимового періоду січня 2024 року. Україні вона цілком може знадобитися.

***

США, соціологія, фінансування для підтримки України, НАТО

CNN у статті [“Білий дім применшує опитування CNN, яке показало, що більшість американців виступають проти збільшення допомоги США Україні”](#)

інформує про власне опитування, згідно якого загалом 55% проти 45%, вважають, що Конгрес не повинен дозволяти додаткове фінансування для підтримки України. 51% кажуть, що США вже зробили достатньо, щоб допомогти Україні, тоді як 48% закликають зробити більше. Опитування, проведене в перші дні російського вторгнення наприкінці лютого 2022 року, показало, що 62% вважали, що США повинні були зробити більше. Після того опитування міжпартійні розбіжності також посилюються, і більшість демократів і республіканців зараз на протилежних сторонах питань щодо ролі США в Україні. Цей коментар прозвучав, коли адміністрація Байдена працює над запитом на додаткове фінансування для України, який, ймовірно, буде готовий для розгляду Конгресом цієї осені.

***

США, контрнаступ, Саудівська Аравія, мирне врегулювання, соціологія

У публікації [“Чому загальмований український наступ може стати величезною політичною проблемою для Зеленського в США”](#) CNN йдеться про те, що однією з найбільших трагедій України, яка проводить критичний наступ, який поки що не виправдав її власних і західних очікувань, є те, що вона не може сама вирішувати свою долю. Отже, хоча жертви на полі битви вирішують, скільки захоплених територій відновить Україна, на результат війни також впливатимуть зовнішні чинники, зокрема зміна політичних сил у США, Москві та європейських столицях. Але чи вистачить Заходу терпіння дати Україні необхідний час? Відсутність великих проривів проти Росії в найближчі тижні дасть західним політикам мало вибору розглядати ширший політичний контекст війни, навіть якщо кінця не видно. Незважаючи на міжнародну конференцію високого рівня в Саудівській Аравії для вивчення можливих мирних врегулювань, яка відбулася на вихідних, наразі немає чіткого шляху навіть до припинення вогню.

***

Мирні переговори, Саудівська Аравія, саміт, мирний план, Китай

CNN у статті [“Китай запевнив Росію, що залишається «неупередженим» щодо війни в Україні після участі в мирних переговорах у Саудівській Аравії”](#) пише про запевнення китайського дипломата Ван І у тому, що Пекін залишається «неупередженим» щодо війни в Україні, через день після того, як китайська делегація взяла участь у міжнародних переговорах щодо припинення конфлікту, які включали Київ, але не Москву. Напередодні переговорів у Джидді міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба назвав участь Китаю «супер проривом та історичною перемогою». Україна та її західні союзники вже давно висловлюють надію, що Китай і його лідер Сі Цзіньпін, який сам себе називає другом президента Росії Володимира Путіна, можуть зіграти певну роль

у підштовхуванні Москви до миру. Однак участь Китаю в переговорах не змінила його власної позиції щодо конфлікту. Пекін продовжить зміцнювати діалог на основі своєї позиції з 12 пунктів щодо політичного врегулювання кризи, йдеться в заяві міністерства. Ця пропозиція, яку Пекін висунув на початку цього року, закликає до мирних переговорів для припинення конфлікту. Але він суттєво відходить від власного бачення миру Україною, оскільки закликає до припинення вогню, не закликаючи також до виведення російських військ – результат, на думку критиків, допоможе Москві консолідувати свої незаконні здобутки під час війни.

***

Глобальна безпека, вирішення конфлікту

Газета The Wall Street Journal у публікації [«Китай заспокоює Росію щодо України після зустрічі про те, як закінчити війну»](#) розповідає про те, що міністр закордонних справ Китаю обіцяє, що Пекін залишатиметься «незалежним і неупередженим» у пошуку вирішення конфлікту. Головний дипломат Китаю запевнив Росію, що Пекін не похитнувся у своїй позиції щодо війни в Україні, відразу після того, як представник Китаю приєднався до багатостороннього форуму, який виключив Москву, щоб обговорити шляхи припинення конфлікту.

***

Зернова угода, розблокування чорноморських портів

Агенція Bloomberg наводить статтю під назвою [«Військово-морські сили України прагнуть знову відкрити чорноморські порти, закриті на місяць»](#). Автор повідомляє, що Україна проклала тимчасові чорноморські маршрути для кораблів, які бажають плавати у водах, яким загрожує Росія, оскільки вона прагне відновити контроль над своєю морською торгівлею. Ініціатива буде зосереджена на дозволі кораблям виходити з трьох глибоководних українських портів, йдеться у повідомленні ВМС у Facebook. Чорноморськ, Одеса та Південний були фактично заблоковані після того, як минулого місяця Росія вийшла з зернової угоди, дозволивши безпечний прохід, і погрожувала будь-яким кораблям, що прямують до України.

***

Українські інновації для війни

Агенція Bloomberg наводить статтю під назвою [«Від роботів до перероблених електронних сигарет: українські військові зусилля стають винахідливими»](#). Автор повідомляє, що у постраждалій країні розвивається

кустарне виробництво військової техніки, а науково-технічна творчість дає свої плоди. Виробник ударних дронів перейшов на безпілотні наземні бойові машини. З Академії наук надійшов прототип підводного робота для пошуку та збирання занурених наземних мін. Один стартап розробляв недорогий бойовий зв'язок; інший, веб-тест для виявлення попереджувальних ознак посттравматичного стресового розладу або ПТСР.

Канада

Хорватія, хорватські порти, експорт зерна

Газета The Chronicle Herald у низці статей пише про пошуки альтернативних шляхів експорту українського зерна. Зокрема, у статтях [«Україна та Хорватія домовилися про використання хорватських портів для експорту зерна»](#) та [«Україна прагне збільшити експорт за допомогою нової схеми поблизу гирла Дунаю»](#) пише про використання портів на Дунаї та Адріатичному морі для експорту українського зерна.

***

Україна, економіка, інвестиції, відновлення країни

The Chronicle Herald у публікації [«Україна прогнозує зростання економіки приблизно на 5% у 2024 році»](#) про очікування зростання економіки завдяки інвестиціям у реконструкцію та посиленню споживчого попиту. Минулого року українська економіка скоротилася приблизно на третину після того, як вона була спустошена вторгненням Росії в лютому 2022 року. Річне падіння було найбільшим з часів незалежності понад 30 років тому. Але підприємства та промислові виробники пристосувалися до реалій воєнного часу краще, ніж очікувалося, і тепер уряд, аналітики та іноземні кредитори очікують зростання економіки.

***

Депортації, примусове громадянство

The Chronicle Herald у статті [«Дослідження, проведене за підтримки США, показало, що українці змушені стати громадянами Росії»](#) пише про те, що українців, які проживають на окупованій Росією території, змушують прийняти російське громадянство, інакше вони наражаються на жорстоку помсту, включаючи можливу депортацію чи затримання. Про це йдеться в дослідженні, опублікованому Єльського університету. Дослідники заявили, що в рамках плану Москви встановити владу над українцями, жителі Луганської, Донецької, Херсонської та Запорізької областей стають мішенню систематичних спроб

позбавити їх української ідентичності. Серія указів, підписаних президентом Росії Володимиром Путіним, зобов'язує українців отримувати російські паспорти, що є порушенням міжнародного гуманітарного права, йдеться у повідомленні. Оповідь була опублікована в рамках програми Conflict Observatory за підтримки Державного департаменту США та проведена лабораторією гуманітарних досліджень Єльської школи громадського здоров'я.

***

Саудівська Аравія, переговори, США, Китай, Індія, Глобальний Південь

Газета The Chronicle Herald у серії статей [«Україна прагне прогресу до миру на переговорах із Саудівською Аравією»](#); [“Україна сподівається на проведення мирного саміту цієї осені – Зеленський”](#); [“Росія каже, що спроба Заходу змусити Глобальний Південь підтримати Україну приречена”](#); [“Аналіз: гамбіт мирних переговорів Китаю в Україні показує зрушення в умовах жорстких реалій”](#); [“Україна прагне прогресу до миру на переговорах із Саудівською Аравією”](#); [“Україна вітає переговори в Джидді як удар по Росії, Китай каже, що залишається неупередженим”](#) інформує про саміт у Джидді. Видання звертає увагу на спробу залучити представників Глобального Півдня, які неохоче приймали сторону в конфлікті, що вдарив по світовій економіці, а також на позицію Китаю.

***

Генеральна прокуратура України, порушення прав людини, українська ідентичність, МКС, арешт Путіна, геноцид

Видання The Chronicle Herald з посиланням на Reuters у статті [“Тортури, сексуальне насильство, які часто застосовуються російськими військовими в Україні, кажуть експерти”](#) інформує про висновки міжнародних експертів команди мобільного правосуддя, створена міжнародною гуманітарною юридичною фірмою Global Rights Compliance, що працювала з українськими прокурорами у справах про військові злочини в Херсонській області після деокупації. Загалом, докази зі звільнених центрів ув'язнення «свідчать про те, що план Путіна щодо знищення української ідентичності включає низку злочинів, що свідчать про геноцид», сказав британський адвокат Уейн Джордаш, який очолював команду.

***

Корупція в Україні, НАТО, ЄС

Видання The Chronicle Herald з посиланням на Reuters, у кількох матеріалах пише про обіцянку «нового раунду інституційного «очищення» у

зв'язку із корупційними скандалами в Україні. Це, зокрема, [“Зеленський обіцяє більше працювати над боротьбою з хабарництвом, цілей не називає”](#), а також [“Україна звільняє начальників армійських військових у рамках антикорупційної перебудови”](#)

***

Депортація українських дітей, расистські та неонацистські рухи, ЄС, Рада Безпеки ООН, військові злочини

Видання The Chronicle Herald у статті [“Ексклюзив – помічника Кремля, який возить українських дітей до Росії, в мережі пов'язують з неонацизмом”](#) пише про розслідування Reuters, який виявив, що кремлівський чиновник, причетний до того, що міжнародна прокуратура називає незаконною депортацією українських дітей до Росії, був пов'язаний з білими расистськими та неонацистськими рухами. У рішенні Європейського Союзу від 16 грудня 2022 року про застосування санкцій до Петрова говориться, що він «причетний до незаконного перевезення українських дітей до Росії та їх усиновлення російськими родинами».

Франція

Санкції

Газета Le Monde публікує статтю під назвою [«Війна в Україні: ефективність санкцій під питанням»](#). Автор пише про участь Індії, що подвоїла експорт нафтопродуктів до Європейського Союзу за рік, у схемах обходу санкцій щодо російської нафти. По

зслідування, опубліковане Le Monde, робить висновок про ослаблення дипломатичної зброї – санкцій. Спочатку санкції становили ядро відповіді Заходу на вторгнення Росії в Україну, прелюдію до звичайної війни, кінця якої не видно. Атакуючи експорт вуглеводнів, на якому ґрунтується режим Володимира Путіна, союзники Києва сподівалися вдарити по Москві ефективніше, ніж запроваджуючи санкції проти дедалі більшої кількості осіб та економічних чи політичних структур.

***

Саудівська Аравія, переговори, мирний план Зеленського

Видання La Croix у статті [“Війна в Україні: Саудівська Аравія намагається зробити свій внесок”](#) пише про переговори у Джидді. Ця зустріч, в якій Росія не братиме участі, тим не менш знаменує собою новий етап у ролі посередника, яку королівство Саудівської Аравії має намір відігравати відтепер.

Мета? Переконати країни «Глобального Півдня», починаючи з Індії та Бразилії, відмовитися від свого стратегічного нейтралітету щодо Росії з моменту вторгнення в Україну, підтримати десять пропозицій мирного плану, представленого Президентом Володимиром Зеленським у грудні, включаючи гарантії з ядерної безпеки, відновлення територіальної цілісності України та захисту експорту зерна. Саудівська Аравія та Україна запросили близько 40 країн, у тому числі Великобританію, Японію, Індонезію, Єгипет, Мексику, Чилі та Замбію.

***

Україна, корупція, кадрові зміни

Видання La Croix у статті [“Війна в Україні: зачистка Києва для викорінення корупції в армії”](#) пише про звільнення всіх регіональних чиновників, відповідальних за призов на військову службу. Проти офіцерів, звинувачених у отриманні хабара за втечу призовників з армії, відкрито сотні кримінальних справ. Дехто побачить у цьому бажання уряду подолати корупцію, яка поширена в Україні навіть під час війни; інші – доказ того, що система надто гнила, щоб її врятувати.

З цього ж приводу публікує статтю під назвою [«Володимир Зеленський звільняє всіх відповідальних за вербування військових в Україні»](#) газета Le Monde

Китай

***

Чорноморська "зернова угода", Росія, експорт, зерновий коридор, Румунія, Туреччина, Болгарія, порти Дунаю

Газета Женьминь жібао опублікувала статтю Сінхуа [«Україна вивчає способи зберегти експорт продовольства після провалу зернової угоди»](#), у якій йдеться про наслідки для сільськогосподарської галузі України та глобальної продовольчої безпеки розірвання чорноморської "зернової угоди" після виходу з неї Росії. Експерти та місцеві підприємці сподіваються, що шляхи для збереження експорту продовольства буде знайдено.

***

Китай, політичне врегулювання кризи в Україні

Китайські ЗМІ присвятили низку матеріалів участі КНР у зустрічі в місті Джидда (Саудівська Аравія) з «українського питання». Про це інформує Сінхуа у статті, яку опублікувала газета Женьминь жібао [«Китай продовжить](#)

[робити внесок у політичне врегулювання кризи в Україні – МЗС КНР»](#); China Daily у статтях [“Переговори про сприяння миру в Україні”](#) та [“Зустріч посилає позитивний сигнал на тлі конфлікту”](#).

Чехія

Чехія, біженці, тимчасовий захист, ЄС, законодавчі поправки

У публікації [“МВС готує чергове продовження тимчасового захисту біженців з України в Чехії”](#) видання Irozhlas йдеться про можливість для біженців з України продовжити свій тимчасовий захист у Чехії ще на рік, до кінця березня 2025 року. Процедура описана в поправці до закону під назвою “Iex Ukraina”, яку Міністерство внутрішніх справ надіслало на процедуру міжвідомчого коментаря. Поправка також реагує на зміни в освіті та на зростання попиту іноземців на допомогу при поверненні в Україну. На думку авторів, загальні правила добровільного повернення відповідно до Закону про проживання іноземців або Закону про тимчасовий захист не є задовільними та достатньо гнучкими. Тому МВС планує створити окрему спеціальну програму, яку подасть на затвердження уряду.

***

Розширення коаліції, Саудівська Аравія, переговори, мирний план Зеленського, участь Китаю

Видання “Irozhlas” у матеріалах [“У Джидді \(Саудівська Аравія\) почалися переговори про мир в Україні. Це антиросійська коаліція, стверджує Росія”](#) та і [“Чеський дипломат після саудівського саміту: Мир неможливий, якщо ми не знаємо, як Росія поводитиметься в майбутньому”](#) пише про мирний план із десяти пунктів та консультації з цього приводу у Джидді, Саудівська Аравія.

***

Росія, російське громадянство, депортація, порушення Женевської та Гаазької конвенцій, дослідження Єльського університету

У публікації [“Залякування, затримання та депортація. Українців з окупованих територій змушують приймати російське громадянство”](#) видання Irozhlas звертається до обговорення висновків про політику росіян на окупованих українських територіях нав'язувати українцям російське громадянство. Ця інформація пов'язана із оприлюдненням дослідження Єльського університету в США, дослідники якого підготували звіт у рамках програми Державного департаменту США під назвою Conflict Observatory, започаткованої минулого травня з метою виявлення та аналізу доказів війни та інших злочинів, скоєних Росією в Україні. Москва послідовно заперечує

вчинення військового злочину військами, які беруть участь у так званій спецоперації.

***

Чехія, проблеми біженців

Видання Irozhlas у статті [“Українські біженці в Чехії працюють не за кваліфікацією. Семеро з десяти живуть за межею бідності”](#) пише про проєкт «Голос українців», що фокусується на роботі, житлі, освіті, доходах, знанні чеської мови та інтеграції новоприбулих. Над дослідженням співпрацюють агентство RAQ Research та Інститут соціології Академії наук. Дослідження підтримали Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) і Міністерство праці. 67% біженців старше 17 років мають роботу в Чехії. Рік тому 45% новоприбулих працювали влітку. Але три п'ятих українських працівників все ще виконують роботу нижче своєї кваліфікації. Половина біженців заявили, що вони також працюють у вихідні або пізно ввечері. Дві п'ятих відповіли, що отримують менше, ніж чехи на такій же посаді. Чверть має більше роботи, щоб прогодувати себе. Загалом 55% працівників мають так звану нестабільну роботу, тобто нестабільну у складних умовах. Найбільшою перешкодою при пошуку роботи вони вважають незнання мови. Потім згадують про невизнання кваліфікації чи відсутність дитсадків. Дві третини біженців також живуть за межею бідності. Найбільше ризикують сім'ї з дітьми та люди похилого віку. Дослідницька група рекомендує змінити розрахунок гуманітарної допомоги, а також дозволити біженцям отримувати житлову допомогу та допомогу на дітей після певного періоду перебування. Експерти пропонують посилити пропозицію курсів чеської мови, допомогу у пошуку підходящої роботи, наявність дитячих ясел і груп, а також перевірки на робочих місцях.

***

Крим, шанси повернення, українці Криму

У публікації [“Поки українці не повернуть Крим, миру в Чорному морі не буде, – українка Ленка Віхова”](#) видання Irozhlas йдеться про те, що Україна та її політичне керівництво переконані, за словами українстки Ленки Віхової, що якби Росія залишилася в Криму, ми незабаром мали б там нову війну. Тому українці не віддадут Крим. Аналізується, чи є реальні шанси повернути Крим. Окупований Росією Крим є стратегічним місцем, через яке, в тому числі, здійснюється торгівля та транспортування дизельного палива та зерна. Водночас це переломний момент для можливого застосування ядерної зброї, до якого, за словами Віхової, українці готові. Більшість етнічних українців, які були політично активними, втекли з Криму на материкову Україну.

Італія

Саудівська Аравія, переговори, мирний план Зеленського, участь Китаю, БРІКС

Видання La Repubblica у статті [“Блиск Джидди. Китай готовий до нових переговорів щодо України”](#) пише про результати саміту в Джидді (42 делегації, деякі з яких із країн, ближчих до Москви, ніж до Заходу) дивують. Це найцікавіше посередництво за останні місяці, і, можливо, була закладена перша цеглинка процесу, який нарешті приведе до миру в Україні. Українська позиція надто жорстка, країни світу, які не зближуються із Заходом, такі як БРІКС, надто далекі. Але в Джидді, здається, вітер змінився. Відсутність Росії та присутність Китаю та інших країн БРІКС проклали шлях до чогось безпрецедентного. Вперше навіть країни, які ніколи не засуджували вторгнення, фактично визнали б принцип поваги до української територіальної цілісності як основу мирного процесу. Це прорив. Китайський посланник Лі Хуейвін наголосив на нейтралітеті Пекіна, але «готовий докласти всіх зусиль для припинення війни. Тим часом для кожного з пунктів у формулі Зеленського будуть створені робочі групи. Керувати порядком денним переговорів будуть саудівці.

***

Переговори, поступки

Видання La Repubblica у статті [“Україна, письменник Курков: «Мій народ не може змиритися з поступливістю. Якщо Зеленський це зробить – кінець»”](#) цитує інтерв'ю з українським письменником, у якому А. Курков наголошує на тому, що біженці за кордоном більш гнучкі, але ті, хто залишився в країні, не хочуть здаватися. За його словами, «у Зеленського немає виходу: якщо він піде на переговори, то йому політично кінець».

Литва

Альтернативний маршрут, зерно, Польща, Литва

Видання Lietuvos rytas у статті [«Через повільну реакцію ЄС розвиток маршруту експорту українського зерна через Клайпеду гальмується»](#) пише про заяву міністра закордонних справ Габріелюс Ландсбергіс щодо створення альтернативного маршруту перевезення українського зерна через Польщу до Клайпеди. Питання, за його словами, іноді йде повільніше, ніж очікувалося, або навіть буксує через літні канікули – деякі інститути ЄС повільніше реагують на пропозиції, деякі ключові особи не працюють. За його словами, саме від цих інститутів, як-от Єврокомісія, залежить, чи зможе мільйон тонн зерна проїхати з України до Клайпеди через Польщу практично без зупинок. Також, за словами Г. Ландсбергіса, поява такого маршруту як тісніше з'єднає Литву та Україну, так і відкриє нові торговельні шляхи до країн Кавказу та Середньої Азії. «Насправді це стратегічний крок, тому що він не лише з'єднав би Литву з Україною через Польщу, але й взагалі ми мали б новий східний шлях, Східну дорогу», – сказав Г. Ландсбергіс. «Якби цей процес рухався вперед, спочатку вирішуючи весь логістичний ланцюжок, а в майбутньому ми б побачили, що ми можемо піти далі, ми б не виключали, наприклад, можливості інвестицій – що можна будувати нові рейки або відремонтувати старі, що дозволить збільшити і цю суму», – додав він. І в Литовській залізниці, і в Клайпедському порту кажуть, що готові до більшої кількості українського зерна і підтримають його транспортування через Литву. Президент Гітанас Науседа каже, що прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький позитивно оцінює ідею перенести перевірку українського зерна з польсько-українського кордону до портів Балтійського моря. За словами глави країни, якщо інституції домовляться про таку процедуру перевірки та запровадять її, потужність Литви та інших країн Балтії експортувати таке зерно буде значно збільшена.

***

Мирні переговори, Захід, НАТО, ЄС

Видання Lietuvos rytas у публікації [«Він попередив про В. Путіна: це надзвичайно небезпечно»](#) попереджає про те, що режим Путіна готовий до миру лише на власних умовах, тому будь-які очікування домовленостей з російським лідером не тільки порожні, але й небезпечні. Таку думку висловив у коментарі «Укрінформу» німецький експерт, журналіст і публіцист Ріхард Герцінгер. «Сама думка про те, що з Путіним можна вести будь-які мирні переговори, абсурдна і надзвичайно небезпечна. Цей режим щодня заявляє, що не готовий вести жодних переговорів, якщо Захід і Україна не виконають його умов. А це

означає, що вони не лише хочуть керувати Україною, а й домагаються розвалу НАТО та ЄС. Тому немає абсолютно жодної підстави для будь-яких переговорів», – переконаний Р. Герцінгер. На його думку, Німеччина недостатньо оцінює той факт, що Росія прагне не лише завоювати Україну, а й вести геноцидну, тотальну війну на знищення. Ці люди безкомпромісні, нестримні, вони розуміють, що недосягнення поставлених цілей означатиме кінець самого режиму. Заявляючи, що якщо вони не знищать Україну, то остання знищить Росію, вони поводяться дуже подібно до того, як колись робив Адольф Гітлер, зазначив Р. Герцінгер. Однак, на думку Р. Герцінгера, німецькі політики ще не до кінця оцінили весь масштаб загрози з боку Росії. Однак цю помилку допускає не лише Німеччина, а й Захід загалом, зокрема США. «Насправді люди більше бояться, що Росія розвалиться, ніж Україна програє». Тому вони підтримують Україну, але лише настільки, щоб уникнути такої поразки Росії, коли російська держава буде знищена», – вважає експерт. Він називає це явище «одержимістю стабільністю». Однак найгірша з можливих нестабільність походить саме від сьогоденної Росії, зазначив Р. Герцінгер. Тому він побоюється, що "рано чи пізно (партнери) будуть шукати гнилий компроміс".

Угорщина

Росія, Чорноморська зернова угода, хорватські порти, експорт зерна Видання «НVG» у публікації [«Українське зерно може потрапити на світовий ринок із хорватських портів»](#) повідомляє про пошук альтернативних маршрутів, що йде повним ходом після того, як Росія скасувала Чорноморську зернову угоду. Київ і Загреб домовилися, що хорватські порти на Дунаї та Адриатиці можуть бути використані для експорту українського зерна, повідомив міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба. «Зараз ми працюватимемо над розробкою найбільш ефективних маршрутів, максимально використовуючи можливості хорватських портів», – сказав він. «Кожна допомога в розблокуванні експорту, кожні відкриті двері є практичним внеском у підтримку глобальної продовольчої безпеки».

***

ЄС, Литва, балтійські порти, експорт, зелені коридори

Видання НVГ у статті [«Великі держави шукають нові шляхи для експорту українського зерна через російське ембарго»](#) пише про розгляд балтійських портів для експорту української сільськогосподарської продукції. Уряди трьох балтійських держав написали листа до Єврокомісії, в якому пропонують мати можливість експортувати 25 млн тонн українського зерна зі своїх портів, пише Politico у Брюсселі. На практиці це означатиме створення нового зеленого коридору, який усуне контроль над українським зерном на кордоні між Україною та Польщею. Міністр сільського господарства України запевнив у своїй підтримці балтійської пропозиції: за словами Миколи Сольського, таким чином можна було б використати не лише балтійські порти, а й Гамбург, Роттердам та Трієст. У листі, надісланому комісару ЄС Валдісу Домбровскісу, також згадуються Рієка у Хорватії та Копер у Словенії. Ці зелені коридори вже випробувані: з травня 2022 року по червень 2023 року через них на світовий ринок потрапило 32 мільйони тонн українського зерна. Однак це набагато дорожче, ніж доставка морем, що ставить українське зерно в не вигідне становище порівняно з конкурентами, насамперед порівняно з російським експортом 30-40 євро за тону – це додаткові витрати, які хтось має нести. Україна та Литва вже запросили підтримку Брюсселя для цієї мети.

***

Переговори, Росія, виведення військ

В інтерв'ю, опублікованому в четвер італійській газеті Corriere della Sera, міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба виключив можливість переговорів з президентом Росії Володимиром Путіним, але назвав можливими переговори за посередництва третьої сторони, пише видання НVГ у публікації [«Міністр закордонних справ України точно не буде вести прямі переговори з Путіним»](#). Водночас глава МЗС України не виключив, що якщо не з Путіним, то з Росією можна буде домовитися ще до виведення військ з України. «Однак ми маємо бути впевнені, що вони справді йдуть, а не пастка і повторна атака», – констатував Дмитро Кулеба.

Болгарія

Хорватія, хорватські порти, зерно, експорт, розмінування

Газета Fakti.bg у статті [«Загреб – Київ: хорватські порти у вашому розпорядженні»](#) пише про офіційний візит в Україну міністра закордонних справ і європейських справ Хорватії, зокрема, в контексті експорту українського зерна та допомоги Хорватії в проєкті з розмінування сільськогосподарських територій в рамках Всесвітньої продовольчої програми.

***

Росія, діти, примусове вивезення дітей, Український правозахисний центр ZMINA

Газета Fakti.bg у публікації [«Росія продовжує кампанію з викрадення українських дітей»](#) пише про те, що з лютого 2022 року Росія виселила із захоплених українських територій близько 4,8 млн місцевих жителів, 700 тис. з яких – діти. Частина неповнолітніх передали в російські прийомні сім'ї, інші українці перебувають у санаторіях у південній частині анексованого Кримського півострова, куди, за словами Москви, їхні батьки відправили дітей добровільно. Російська влада почала перекидати українців до Ростовської області за кілька днів до вторгнення, але згодом це набуло масового, агітаційного характеру. Українська сторона стверджує, що близько 20 тисяч дітей були примусово вивезені до Росії. Експерт "Меморіалу" Ольга Абраменко уточнює, що дані звіту взяті з відкритих джерел і зі свідчень волонтерів. Київ неодноразово закликав Москву надати список дітей, вивезених до Росії після 24 лютого 2022 року, але російська влада, очевидно, не хоче створити єдиний механізм гарантій їхнього повернення, розповіла Радіо Свобода юрист Українського правозахисного центру ZMINA Альона Луньова. Вона зазначає, що згідно з міжнародним правом примусове вивезення дітей з окупованих територій вважається злочином. Згідно з цими нормами Росія зобов'язана надати повні списки дітей, переданих на її територію. Луньова наголошує, що документальне підтвердження передачі українців відповідає міжнародному визначенню геноциду. Думка, яка неодноразово висловлювалася в доповідях незалежних організацій і в заявах Парламентської асамблеї Ради Європи, але Росія продовжує цю практику. Україна намагається зберегти поіменний список вивезених до Росії дітей. Луньова зазначає, що з викраденими дітьми ведеться робота з позбавлення їх національної ідентичності. Вона посилається на дослідження Єльського університету, в якому наводяться факти про те, як російська влада займається "перевихованням українських дітей і нав'язуванням їм проросійських настроїв". Юрист наголошує, що єдине, що змінилося після

того, як МКС видав ордери на арешт, це те, що російська сторона тепер надає менше публічної інформації та стала набагато обережнішою у своїх заявах. Єдине, що змінилося – це формулювання, повідомляє Луньова. Тепер замість слова "усиновлення" вживається термін "тимчасова опіка". Але це не міняє суті – українських дітей досі налаштовують проти батьківщини. Луньова впевнена, що дітей свідомо використовують для пропаганди "невизнання української ідентичності та прагнення до повного знищення сусідньої країни», – цитує її слова Радіо Свобода.

***

Саудівська Аравія, переговори, Китай, мирна угода з 10 пунктів

Газета Fakti.bg у статті [«Глобальна дипломатія! Київ шукає підтримки мирного плану Володимира Зеленського»](#) пише про намагання України та її союзників «отримати глобальну підтримку для мирного плану» на переговорах у Джидді.

Українські, російські та міжнародні чиновники кажуть, що зараз немає перспектив прямих мирних переговорів між Україною та Росією, оскільки війна продовжує вирувати, а Київ прагне повернути територію шляхом контрнаступу. Київ і Захід сподіваються, що переговори, які виключають Росію, можуть призвести до міжнародної підтримки мирних умов на користь України. Найбільшою дипломатичною нагородою було б схвалення Китаю, який підтримує тісні економічні та дипломатичні зв'язки з Росією та поки що відхиляв міжнародні заклики засудити вторгнення. Китай був запрошений на попередній раунд переговорів у Копенгагені наприкінці червня, але не приїхав.

***

Примусова депортація українських дітей

Газета Fakti.bg у публікації [«ISW: Росія використовує викрадених українців як яничар»](#) цитує російське опозиційне видання «Верстка», яке припустило, що Слідчий комітет Росії та його голова Олександр Бастрікін безпосередньо причетні до примусової депортації українських дітей до Росії та їх примусового залучення до програм підготовки російських військових. Про це йдеться в щоденному аналізі ситуації на фронті Інституту вивчення війни (ISW). Також видання повідомляє, що Слідчий комітет Росії «заступає» українських дітей, які живуть у дитячих будинках по всій Росії, і відправляє своїх чиновників у 10 таких будинків з іграшками, одягом та шкільним приладдям, щоб змусити дітей вступати до російських кадетських корпусів. «Верстка» розповідає, що Бастрікін особисто відвідував українських дітей у Росії і

розповідав їм, що перемога росіян залежить від дітей і що слідчий комітет Росії їх підтримує. «Верстка» висвітлювала заяви українських дітей, які казали, що відчували потребу брати участь у російських кадетських корпусах через можливість отримати освіту. Примус українських дітей, які не можуть надати законної згоди на депортацію, та участь у таких програмах військово-патріотичного перевиховання, ймовірно, є частиною поточної кампанії Росії з викорінення української національної ідентичності та мілітаризації молоді, яка була примусово депортована в Росію.

***

Об'єднані Арабські Емірати, переговори, виведення військ, США

Газета Fakti.bg пише про [«чутки про зустріч Зеленського та Путіна. Україна назвала умову, США з гарячим коментарем»](#). Йдеться про спроби Об'єднаних Арабських Еміратів організувати зустріч президентів України та Росії. Видання цитує міністра закордонних справ України Д. Кулебу із заявою, що «президент Володимир Зеленський ніколи не сяде за один стіл із російським диктатором Володимиром Путіним». Путін не може бути партнером по переговорах, він скоїв занадто багато серйозних злочинів, заявив міністр в інтерв'ю Corriere della Sera, коментуючи пропозицію ОАЕ. Дипломат зазначив, що переговори з РФ можливі лише після звільнення окупованих ворогом земель, повідомляє агентство УНІАН. Ідею зустрічі Зеленського і Путіна прокоментували і в США. "Щодо будь-якої зустрічі між Президентом Зеленським і президентом Путіним, я б сказав, що це рішення має приймати сам Президент Зеленський. Ми чітко дали зрозуміти, що Україна лідирує, коли йдеться про її майбутнє, і це стосується будь-яких потенційних переговорів», – сказав Міллер на тлі побоювань, що США можуть спробувати чинити тиск на Київ, щоб той сів за стіл переговорів. Він нагадав, що Київ неодноразово демонстрував готовність до реальних переговорів з Москвою ще до повномасштабного вторгнення. Україна чітко дала зрозуміти, що не буде вести переговори з терористами, а переговори можливі лише після звільнення всіх окупованих територій.

Японія

Мирні переговори

Газета THE JAPAN TIME у публікації «[Місія нездійсненна: як змусити Київ і Москву поговорити](#)» міркує про те, що « на даний момент жодна зі сторін не має наміру припинити військові дії та почати мирні переговори». Якщо переговори про припинення вогню відбудуться в ситуації, коли російські війська залишаться в Україні, існує ризик того, що російські військові будуть готові до повторного вторгнення. З цієї причини домінуючим уявленням української сторони є те, що переговори про припинення вогню будуть безглуздими, якщо якомога більше російських солдатів не буде викинуто за межі її кордонів.

Список ЗМІ, за публікаціями яких здійснено моніторинг

Болгарія:

Fakti (<https://fakti.bg>)

Великобританія

The Guardian

(<https://www.theguardian.com/uk>)

The Independent

(<https://www.independent.co.uk>)

Reuters (<https://www.reuters.com>)

Іспанія

El Mundo (<http://www.elmundo.es>)

La Vanguardia

(<https://www.lavanguardia.com>)

Італія

La Repubblica

(<https://www.repubblica.it>)

Канада

CBC (<https://www.cbc.ca>)

Global New (<https://globalnews.ca>)

The Chronicle Herald

(<https://www.thechronicleherald.ca>)

Китай

Женьміннь жібао

(<http://russian.people.com.cn>)

ChinaDaily

(<https://www.chinadaily.com/>)

Німеччина

Bild (<https://www.bild.de>)

Die Welt (<https://www.welt.de>)

Deutsche Welle

(<https://www.dw.com>)

Frankfurter Allgemeine Zeitung

(<http://www.faz.net/aktuell>)

Литва

Lietuvos rytas

(<https://www.lrytas.lt>)

Польща

Rzeczpospolita (<https://www.rp.pl>)

Wgospodarce.pl

(<https://wgospodarce.pl>)

США

Atlantic Council

(<http://www.atlanticcouncil.org>)

Bloomberg

(<https://www.bloomberg.com>)

CNN (<https://edition.cnn.com>)

The Associated Press

(<https://apnews.com>)

The New York Times

(<https://www.nytimes.com>)

The Wall Street Journal

(<https://www.wsj.com>)

The Washington Post

(<https://www.washingtonpost.com>)

Угорщина:

HVG (<https://hvg.hu>)

Франція

La Croix

(<https://www.la-croix.com>)

Le Monde

(<https://www.lemonde.fr>)

Чехія

Irozhlas (<https://www.irozhlas.cz>)

Японія

THE JAPAN TIME

(<https://www.japantimes.co.jp>)

